

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník IX.

apríl 2011

Duchovné slovo

Dobrý kresťan musí byť aj dobrým občanom

Sme svedkami neustálych zmien. Príroda sa pravidelne oblieka do nového šatu. Aj doba sa mení, prichádzajú nové poznatky, rozličné vymoženosti, mnohí menia štýl svojho života. Niekedy hovoríme, že zmena je život. Sú zmeny, ktoré nás tešia, a zas iné, ktoré spôsobujú bolesť či starosť.

Múdri ľudia sa naučili zmeny v živote pozorovať, prijímať, ďakovať za to, čo bolo, využiť to ako základ pre budovanie nového a prosiť k tomu novému Božiu pomoc a požehnanie.

Aj v živote obce, v ktorej bývame, prežívame zmeny. Aj teraz – aktuálnu zmenu v jej vedení. Zmena, ktorá tiež niektorých teší, iným môže pôsobiť bolesť.

Ako by mal na túto zmenu zareagovať človek, ktorému záleží na dobre obce; ako by mal zareagovať kresťan?

Ako najsprávnejšie sa javí ďakovať a prosiť a hľadať správnu cestu.

Nemali by sme sa hrať na víťazov a porazených. To by nás stále rozdeľovalo. A nakoniec: víťazmi budeme, až keď sa postavíme pred tvár večného Sudcu, ktorý jediný spravodlivo posúdi všetku našu životnú snahu. My chceme hľadať to, čo nás spája, čo budúce.

Mali by sme vedieť prejavovať vďaku doterajšiemu vedeniu za jeho službu v prospech nás všetkých. Ďakovať i za to, čo našim očiam zostalo a zostane neviditeľné. Lebo každá služba obsahuje mnoho vecí, ktoré nevidno a ktoré napriek tomu mohli vyžadovať nemalé námahy.

A treba prosiť o to, aby správnu cestu, správne riešenia vedeli nájsť tí, ktorí prevzali moc do svojich rúk. Naozaj je potrebné, aby sme prosili o dary Ducha Svätého pre tých, ktorí nás spravujú. Aby si oni sami dobre uvedomili veľkosť svojho poslania a zodpovednosť za svoje konanie pred Bohom i pred nami všetkými. A toto poslanie je nie vo vládnutí, ale v službe. V evanjeliu čítame o apoštoloch, že sa „cestou medzi sebou hádali, kto z nich je väčší“. Vtedy im Ježiš povedal: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých.“ (Mk 9, 34). Z toho nám jasne vyplýva, že zmysel autority spočíva v službe. Lebo to vieme veľmi dobre, že čím viac sa vládne, tým menej sa slúži, tým viac sa autorita stáva prejavom egoizmu, ctižiadosti a ziskuchtivosti. Rovnováhu možno

pokračovanie na str. 4

Rozdávajme úsmevy, ani v kríze nič nestoja

Kríza zasahuje celú našu spoločnosť. Ani nestačíme sledovať, ako pri každom nákupe zaplatíme viac za potraviny, pohonné hmoty, energie.

Pre niektorých to bude podnetom, aby si viac zasadili na svoje polička a dopestovali nielen lacnejšie, ale tiež ekologickejšie potraviny. Iní budú viac šetriť a najlepšie na tom budú tí, ktorí krízu nepocítia.

Dôležité je však, aby sme nepocítili krízu v našich vzťahoch, v našom rodinnom živote, v spolužití medzi susedmi, v obci. A zvládnuť tieto malé krízy v nás máme vo svojich rukách.

Želám vám, nech vo vás vyvolá prebúdajúca sa príroda, jej vône, farby, zvuky náladu na konanie dobrých skutkov, na úsmevy cez plot, na hrejivé lúče vzájomnej blízkosti. Prijemné veľkonočné sviatky. (am)

Slovo starostu

vážení občania a priatelia obce,

som veľmi rád, že sa k vám môžem prihovoriť nie len formou osobných stretnutí a na kultúrno-spoločenských podujatiach v obci, obecných zastupiteľstvách, ale aj takýmto spôsobom – formou obecných novín. Aj prostredníctvom Polazníka vás budem informovať o aktivitách obecného úradu, hlavných investičných akciách a podujatiach organizovaných v obci. V novinách majú priestor aj občania, ktorí môžu prispieť svojimi postrehmi a nápadmi, ako zlepšiť život v obci. Pri vchode do obecného úradu je schránka na vaše pripomienky a nápady.

Hlavným dôvodom tohto spôsobu komunikácie je na jednej strane vzájomná informovanosť medzi obecným úradom a občanmi a na druhej strane odstránenie rôznych šumov a dezinformácií, ktoré sú prirodzené v každej spoločnosti alebo skupine, nevynímajúc ani našu obec.

Určite ste si všimli, že v káblovke už funguje TV Považie a TV LUX, ktoré som sľuboval v mojom programe. Taktiež je funkčný bezplatný bezdrôtový WiFi internet v priestoroch baru v kultúrnom dome. Vzhľadom k môjmu oneskorenému nástupu do funkcie vznikli problémy so zabezpečením automatu na mlieko, ale dúfam že aj tento sľub splním. Z takých významnejších investičných akcií plánovaných v najbližšej dobe by som spomenul výstavbu kanalizácie, ktorá by sa mala začať v najbližších mesiacoch, po monitoringu a rekonštrukcii už existujúcej vetvy. Celú akciu zastrešuje Považská vodá-

pokračovanie na str. 2

renská spoločnosť a obec sa finančne spolupodieľa iba na op-rave už vybudovanej časti su-mou 6 173 eur. Suma je pre ka-ždú obec Papradnianskej doliny vypočítaná podľa počtu obyvate-ľov, nakoľko kanalizácia je stav-ba ako celok pre dolinu a nie iba pre jednotlivé obce.

Podali sme žiadosť na Minister-stvo životného prostredia SR o fi-nančnú dotáciu na rozšírenie obecného vodovodu o časť, na ktorú máme vydané stavebné povolenie. Absolvoval som nie-koľko pracovných stretnutí súvi-siacich s touto dotáciou a dúfam, že nám bude odsúhlasená. V au-guste by mala byť vyhlásená vý-zva na budovanie obecných vo-dovodov z finančných prostried-kov EU. Do tej doby by som chcel pripraviť kompletnú projek-tovú dokumentáciu na dobudo-vanie vodovodu v celej obci. Keby sa tieto akcie podarili, bude Papradno dosť rozkopené a chcel by som vás požiadať o tr-pežlivosť a trochu tolerancie, kto-rá bude potrebná, ale myslím, že stojí za to.

Bol vypracovaný projekt na ka-merový systém na monitorova-nie verejných priestranstiev a veľkokapacitných kontajnerov, no žiaľ neprešiel na Krajskom obvodnom úrade v Trenčíne, z dôvodu nenapojenia na ope-račné stredisko. Rozbehli sme čistenie brehov Papradňanky. Obec požiadala o povolenie na manipuláciu s nebezpečným od-padom, ktoré umožní zber televí-zorov, chladničiek, akumuláto-rov a elektroniky v objekte obec-ného úradu. Pri vchode do obec-ného úradu je box na zber drobnej elektroniky a batérií. V obci bol zber obnoseného šat-stva. Zabezpečili sme vyrezanie starých stromov v objekte dolnej MŠ. Funguje nová internetová stránka www.papradno.sk. Máme novú riaditeľku školy Mgr. Helenu Janasovú. Na základe žiadostí rodičov sa v spolupráci s vedúcou školskej jedálne a ku-charkami, podarilo presunúť múčne jedlo na piatok. To je as-poň časť našich aktivít.

Touto cestou chcem poďakovať dobrovoľným hasičom, ktorí rýchlym zásahom prispeli k eli-minácii škôd pri požiari domu na dolnom konci a pomáhali pri zá-chrane ľudského života pri tomto požiari. V tomto roku sme už ab-solvovali aj 7 výjazdov k horiacim kontajnerom a 4 výjazdy k vypaľ-ovaniu trávy v našej obci, ktoré len vďaka zásahu dobrovoľných hasičov neprerástli do lesných požiarov. Výjazdy boli iba vďaka niekoho nezodpovednosti a za-platíme ich my všetci. Pri ďalších požiaroch vzniknutých vypaľova-ním trávy budem postupovať

v zmysle Zákona č. 314/2001 Zb. o ochrane pred požiarimi, ktorý umožňuje uložiť pokutu do výšky 100 € v blokovom konaní a až 331 € v priestupkovom konaní.

Vážení spoluobčania, chcel by som vás touto cestou požiadať o väčšiu zodpovednosť pri separá-cii odpadov. Čím viac odpadu vy-separujeme, tým viac eur sa nám vráti z environmentálneho fondu. Narastá nám počet ľudí, ktorí na-vštevujú Papradno len preto, aby využili naše veľkokapacitné kon-tajnery. Mali by sme sa pričiniť o to, aby sme niekomu cudziemu neplatili vývoz odpadu. Nikoho nemusíte upozorňovať, iba si po-značte evidenčné číslo auta, z ktorého vyhadzujú odpad a dajte mi vedieť. V tomto roku sme do konca februára vyviezli o 8 kontajnerov viac, ako za rovnaké obdobie v minulom roku. Na bu-dúci rok musíme zvýšiť poplatky za komunálny odpad a záleží iba na nás o koľko táto suma naras-tie. Mali by sme si uvedomiť, že obec doplácala za odpady v mi-nulom roku 24 000 €. A vedel by som túto sumu aj inak využiť ako ju vyhodit' za odpady.

Taktiež by som chcel požiadať spoluobčanov, ktorí majú nedo-platky voči obci, aby si svoje po-dlžnosti vyrovnali. Chcem pred-ísť zbytočným problémom, ktoré by následne vznikli. Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov mi ukladá za povinnosť vymáhanie týchto pohľadávok. V budúcom čísle Polazníka zverejním zoz-nam neplatičov a potom pristú-pim k vymáhaniu pohľadávok právnou cestou. Sú to pre mňa nepríjemné veci, ale aj tie patria k životu, aj keď si osobne my-slím, že sa to dá aj bez takýchto zbytočných problémov.

Nedá mi nespomenúť ešte jednu vydarenú akciu, ktorou bol fa-šiangový pochod masiek a ktorý organizátori výborne zvládli. Ďa-kujem maskám, ktoré sa zúčas-tanili. Celkom som medzi ne zapo-dol a dúfam, že o rok nás bude ešte viac.

Chcem vás všetkých požiadať, aby ste sa aktívne zúčastňovali na riešení verejných otázok a pri-spievali tak k rozvoju obce. Obecné zastupiteľstvá bývajú v kinosále. Dátum a čas bude vždy včas zverejnený obecným rozhlasom a na internetovej stránke. Chcem ešte vyzvať ob-čanov, ktorí sa prisťahovali do Papradna a bývajú tu, aby sa pri-hlásili na trvalý pobyt v obci.

Vážení spoluobčania, blížila sa veľkonočné sviatky, a preto mi dovoľte popriať vám veľa zdravia, rodinnú pohodu, ženám na Veľkonočný pondelok veľa vody a príjemných šibačov.

Ing. Roman Španihel

Marec – mesiac požiarov v Papradne

Nestáva sa často, aby sa v priebehu jedného mesiaca Papradno ocitlo dvakrát na prvej strane našich regionálnych novín. Potešilo by, keby sa o nás písalo niečo pekné, výnimočné, ale nie zviditeľnenie prostredníctvom dvoch veľkých požiarov. Akurát, čo nás môže tešiť, je rýchly a profesionálny zásah našich dobrovoľných hasičov. V obidvoch prípadoch boli na mieste požiaru prví a aj vďaka nim nedošlo k väčším škodám.

Naši hasiči a ich technika nesklamala, hoci sa o novej cisterne zo začiatku povrávalo viac negatívneho ako dobrého. Vysokotlaková prúdica v obidvoch prípadoch ukázala na nesporné prednosti oproti starej cisterne. Účinnejšie hasenie s menším množstvom vody znamená menšie premáchanie haseného objektu a tým aj menšie následné škody.

V prvom prípade, pri požiari, rodinného domu v Papradne bol vinník známy hneď. V druhom prípade, pri požiari rekreačnej chaty v Med-vedzí noviny písali aj o možnom úmyselnom cudzom zavinení. Ne-chce sa nám veriť, že by niekto z našich spoluobčanov bol taký zá-kerný, či pomstychtivý. Skôr išlo o neopatrnosť a ľahostajnosť nieko-ho, čo sa pred dažďom ukryl na krytej terase chaty a odhodil neza-hasnenú cigaretu, prípadne si založil ohník na zohriatie.

Nič to ale nemení na tom, že majiteľovi, ktorý sa len bezmocne poze-ral na tú skazu, nebolo do reči. Na nepoistenej chate sa mu škoda určite vyšplhala na niekoľko tisíc eur. Ďalším nešťavom, ktorého si v marci naši hasiči užili až-až, bolo vypaľovanie trávy. V jednom týždni zasahovali trikrát po sebe a aby toho ešte nebolo dosť, horeli aj kontajnery. A tu už nemôžeme hovoriť o neopatrnosti, ale zámer-nom konaní! Len nechápeme myslenie ľudí, ktorí pri veternom a su-choch počasí pália suchú trávu a haluzie. Čo keď raz oheň nezvlád-nu, kto nahradí vzniknutú škodu?

Časté výjazdy hasičov k horiacim kontajnerom a vypaľovanej tráve ukrájajú z rozpočtu Papradna nemalé prostriedky, ktoré by sa dali využiť omnoho užitočnejšie. A tiež, dokedy ešte chceme skúšať trpezlivosť a ochotu dobrovoľníkov pomáhať?

A. Balušik

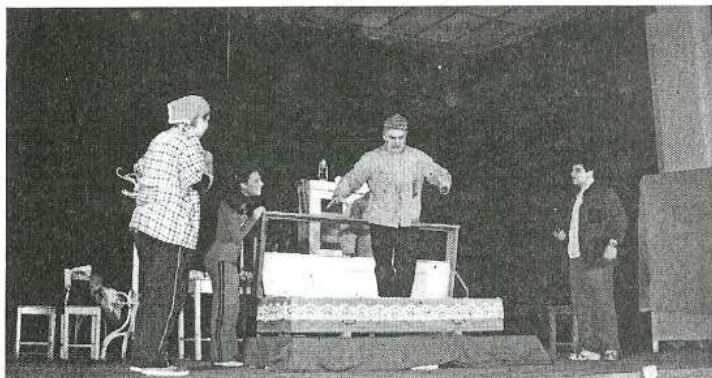
Nebudeme hasičom pridávať robotu

Viete, čo robiť, keď zbadáte, že horí? Ako zavolať pomoc? Aké číslo majú hasiči? Viete, že suchú trávu na jar nesmieme vypaľovať? Viete, že i hasiči sú len ľudia a že my im svojim nezodpovedným správaním sa pridávame robotu? My toto všetko už vieme. Od koho? Od Mgr. Petra Tarožíka, príslušníka Okresného riaditeľstva hasičského a zá-chranného zboru v Považskej Bystrici, ktorý s nami besedoval dňa 25. 3. 2011 v našej škole. Všetci sme mu sľúbili, že sa budeme v prí-rode správať tak, aby sme nespôsobili požiar a aby sme hasičom nepridávali prácu.

Za pekný zážitok ďakujú žiaci ZŠ Papradno.

Po smrti režiséra Ivana Pišku, ktorý dlhé roky bol s ochotníkmi v Stupnom v tesnom kontakte, zostal v myšliach i v názve divadla. Divadelný súbor Ivana Pišku Stupné má novú režiséрку – Daniela Balejovú sa v svojej premiére zhostila úlohy výborne. Čierna komédia Pohreb alebo jedzte, pite, po smrti nieto rozkoše je o živote starého mládenca, ktorý sa chce o seba postarať v každej chvíli, aj keď zomrie. Stane sa, dá sa vyhlásiť za mŕtveho a spoznáva charaktery ľudí okolo seba...

Štatistika obce za rok 2010

Počet obyvateľov k 31.12. 2009:	mužov	1 269
	žien	1 263
		2 532
Počet obyvateľov k 31.12.2010:	mužov	1 259
	žien	1 267
		2 526
Počet narodených detí:	12 dievčat, 5 chlapcov	
Počet zomretých:	19 mužov, 15 žien	
Pristaňovalo sa 27 občanov, odsťahovalo sa 16 občanov		
Počet sobášov: 10, z toho občanov Papradna 8		
Hospodárska činnosť v obci		
Rozpočet obce na rok 2010:	1 454 737	príjmy
	1 454 737	výdavky
Skutočné plnenie:	1 454 912	príjmy
	1 358 948	výdavky

Matričné okienko

★ Vitame vás

Lea Michaela Peťková	20. 1.
Lukáš Fábik	15. 2.
Marko Černošík	20. 2.
Laura Palková	22. 2.
Nikolas Ďurjaník	27. 2.
Nikolas Lukáč	25. 3. 2010

(vo Veľkej Británii),
prihlásený v obci 3/2011

✚ Životnú pozemskú púť
ukončili naši spoluobčania

Alexander Majšík (1920)	4. 1.
Helena Turičiková (1931)	6. 1.
Kamil Turičík (1931)	14. 1.
Marta Kališiková (1948)	15. 1.
Františka Balušiková (1932)	19. 1.
Alexander Jančík (1920)	1. 2.
Ignác Trúchlik (1925)	12. 2.
Vilma Šamajová (1922)	13. 2.
Július Urbaník (1974)	21. 2.
Dušan Hrebičík (1956)	5. 3.
Kamila Zábavčíková (1938)	12. 3.

Občianska inzercia

Predám 2-kolovú vlečku, kolá 650x16", korba 90x190 cm, vhodná aj za gázik, 2 šípové kolá komplet 6,00 – 16", zadnú časť na traktorík kola 6,00-16", treba dorobiť. Tel. 4393044.

V našej obci

BOLO

19. február

Tretí obecný ples bol opäť veľkou spoločenskou udalosťou našej obce. Starosta obce s manželkou víťali hostí karafiátom, prípitkom, darčekom. Plná sála kultúrneho domu len potvrdila, že myšlienka založiť tradíciu obecných plesov bola dobrá a treba v nej pokračovať. Okrem hudobnej kapely k zábave pridala svoj kumšt i známa speváčka Jadranka.

20. marca

Stupnianske divadlo po premiére doma zavítalo na jedno z prvých vystúpení do nášho kultúrneho domu. Návštevníci predstavenia POHREB sa zhodli, že to bolo to najlepšie, čo v podaní tohto amatérskeho divadelného telesa kedy videli a odmenili ochotníkov potleskom.

Karneval v zimnej krajine

Na tohtoročnom karnevale sa deti materskej školy dostali do zamrznutej rozprávkovej krajiny. Kráľovná uväznila v ľadovom domčeku Marušku z rozprávky O dvanástich mesiačikoch. Dobrý princ pomohol deťom Marušku vyslobodiť. Ako? Ak princovi prinesú snehové vločky, na ktorých bude jej meno a prečítajú ho. Šikovné deti úlohu splnili a tým ju vyslobodili. Princovi a Maruške deti predstavili svoju masku, povedali svoje meno a za odmenu dostali darčeky. Milou pozornosťou bol perníkový šašo pre všetky deti prítomné v sále kultúrneho domu. Potom sa už striedal tanec s hrami, spevom a voľnou zábavou detí a rodičov. Návšteva v rozprávkovej zimnej krajine sa všetkými deťmi veľmi páčila a už sa tešia na ďalší karneval, ktorý bude o rok.

BUDE

10. apríla

Čaro Veľkej noci

Chcete stráviť príjemný deň v duchu VEĽKEJ NOCI a inšpirovať sa?

PRIĎTE MEDZI NÁS!

Materská škola Papradno uskutoční dňa 10.4.2011 o 15.00 hod. v Kultúrnom dome Papradno:

- výstavu na tému Veľká noc spojenú s ukážkou pletenia korbačov a zdobenia medovníkov,
- tvorivé dielne pre Vaše deti (deti si môžu omaľovávať maľovanky s témou Veľkej noci)

17. apríla

KVETNÁ NEDEĽA – dopoludnia sú dve sv. omše a tradičný jarmok v okolí kostola. O 15. h v kinosále bude **II. ročník stretnutia heligonkárov**, vstupné 2 €.

24. apríla

Klub turistov a lyžiarov v Papradne organizuje **III. ročník Veľkonôčného výstupu na Holý vršok**. O 13. h sa zídu účastníci pred obecným úradom. Večer od 20. h bude v kultúrnom dome **disco zábava s DJ BOBO**.

30. apríla

Staviame máj pred kultúrnym domom o 18. h.

8. mája

Výstupom na Javorníky pri Stratenci si stretnutím s priateľmi z Moravy pri Troch krížoch uctíme pamiatku padlých v druhej svetovej vojne.

14. mája

Po vlaňajšom úspešnom prvom plese pozývajú členovia ZO Červeného kríža priaznivcov dobrej hudby, zábavy a tanca na **II. májový ples**. Do tanca hrá skupina RABAKA od 19.30 h, vo vstupnom 20 je prípitok, víno, večera, káva, švédské stoly. Predpredaj vstupeniek je od 1. 4. v predajni D. Smáďišovej.

15. mája

O 15. h v kinosále KD sa bábiky, mamičky, tetušky potešia pozdravom od detí, žiakov i folkloristov pri príležitosti **Dňa matiek**.

22. mája

Regionálna súťaž folklórnych skupín spestrí nedeľné popoludnie obyvateľom našej obce od 15. h v kultúrnom dome.

31. mája

Rozlúčka s májovými dňami tradičným **váňaním mája** pred kultúrnym domom.

Jún

Slávnostný koncert žiakov ZUŠ pri ZŠ Papradno pod vedením Mgr. Juraja Šipeka.

dosiahnuť len praktizovaním moci v zmysle služby.

Stretávame sa neraz s názorom, že akékoľvek spomenutie verejných vecí je zafahovaním „politiky do kostola“, alebo že „kresťania by sa mali starať o svoje náboženské veci a nemiešať sa do verejného života“. Je to skutočne tak? Či kresťan, tým, že verí a vyznáva Boha, že sa snaží žiť podľa Desatora a podľa cirkevných prikázaní, je vylúčený z verejného života? Kresťan nie je občanom štátu? Kresťan sa nesmie vyjadrovať na verejnom poli? Kresťan sa nemusí či dokonca nesmie zapájať do verejného života? Naopak! Veď my kresťania máme byť „solou zeme a svetlom sveta“ (porov. Mt 5, 13-14). A túto Ježišovu požiadavku nespĺňame, ak sa uzavrieme do seba alebo do kostola, ale vtedy, keď budeme mať účasť aj na veciach verejných. Veď svet práve od nás kresťanov očakáva, že sa budeme angažovať za odstránenie nespravodlivosti, korupcie, diskriminácie, egoizmu politických predákov a skupín prospechárov. Toto je kresťan svetu podľný, toto robí jeho vieru vierohodnou.

Dobrý kresťan musí byť aj dobrým občanom. Nemôžeme zosťat v domnení, že konáme správne, ak si plníme svoje náboženské povinnosti, ale pritom zanedbávame povinnosti občianske.

V evanjeliu nachádzame Ježišov výrok: „Dávajte teda, čo je cisárovi, cisárovi, a čo je Božie, Bohu“ (Mt 22, 21). „Dávajte cisárovi...“ znamená predovšetkým toto: Jestvuje civilná autorita, vrchnosť, ktorá vlastní a vykonáva moc z vôle Božej. Jasne to vysvitá zo slov apoštola Pavla, ktoré sú akoby komentárom Ježišovho výroku: „Každý nech sa poddá vyššej moci, lebo niet moci, ktorá by nebola od Boha. A tie, čo sú, ustanovil Boh. Kto sa teda protiví vrchnosti, protiví sa Božiemu poriadku. A tí, čo sa protivia, sami si privolávajú odsúdenie“ (Rim 13, 1-2).

A Katechizmus Katolíckej cirkvi nás učí:

Povinnosťou občanov je prispievať spolu s občianskou mocou k dobru spoločnosti v duchu pravdy, spravodlivosti, solidarity a slobody. Podriadenosť právoplatným autoritám a služba spoločnému dobru vyžadujú, aby občania plnili svoju úlohu v živote politického spoločenstva. (KKC 2239)

Podriadenosť autorite a spolupodpovednosť za spoločné dobro vyžadujú z morálneho hľadiska platiť dane, uplatňovať volebné právo a brániť krajinu. (KKC 2240)

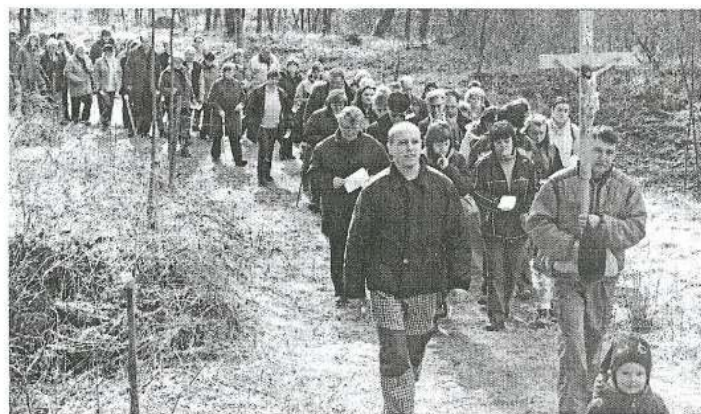
Z toho nám jasne vyplýva, že my ako kresťania nemôžeme stáť bokom, keď sa jedná o verejný záujem, o spoločné dobro. My kresťania by sme mali byť vzorom napr. účasťou na voľbách alebo pri plnení svojich záväzkov voči obci (napr. platenie daní a rôznych poplatkov). Na druhej strane by sme mali byť aktívni aj vo využívaní svojich práv a učiť sa svoje požiadavky dôstojným spôsobom predkladať na riešenie kompetentným.

Mnohokrát nás znepokojujú veci, ktoré nemôžeme ovplyvniť (napr. na úrovni štátu). Ale na úrovni obce mnohé ovplyvniť môžeme. Sme pozvaní k spolupráci. Od každého z nás záleží, ako sa v našej obci žije. Nezostaňme len pri zlozvyku nečinného pozorovania a kritizovania. Namiesto suchého konštatovania: „To sa malo ináč urobiť!“ – pýtajme sa seba samých: „Čo som ja urobil, ponúkol, poradil, aby táto vec bola urobená lepšie...?“

Áno, aj kritika je potrebná. Kritika je hybnou silou rozvoja, pomáha k napredovaniu a odstraňovaniu chýb. Ale iba vtedy, keď je konštruktívna. Keď obsahuje nápad, riešenie. V kritike sa musíme vyhýbať hnevu, ktorý je vždy zlým radcom. Aj v kritike sa musíme učiť slušnosti a úcte.

Ďakujeme Pánovi a prosíme ho, aby žehnal a viedol tých, čo nás spravujú, a aby sme mali dost chuti i odvahy spolupracovať na dobre obce, v ktorej žijeme. Aby sme boli dobrými občanmi i opravdivými kresťanmi. Tak, ako to od nás očakávajú ľudia i náš Pán.

Jozef Hlinka, farár

Dobrý kresťan musí byť aj dobrým občanom

Povedali si áno

*Rozhodli sa spolu kráčať životom,
nech veľa urobia pre seba a najbližších,
nech spríjemnia dni života každému,
kto bude o ich pomoc stáť.*

5. marca

Dáša Lokšíková
a Mikuláš Hromádík

12. marca

Katarína Turičiková
a Ľuboš Pauk

Krížová cesta je pobožnosť pôstneho obdobia. My veriaci z farnosti Papradno sme si jednu krížovú cestu vykonali v prírodnom prostredí v Stupnom. Bolo pekné počasie a tak sa jej mohli zúčastniť aj starší občania, hoci jednotlivé zastavenia sú v strmom teréne. Jednotlivými zastaveniami sme si pripomenuli Ježišovu poslednú cestu na Golgotu, ale tiež to, že život sa nekončí smrťou, ale zmŕtvychvstaním.

Blahoželanie

*Spokojnosť v domácnosti
nech je u vás denným hosťom
a dôvera s úprimnosťou
tým najdrahším lásky skvostom*

Zlaté svadby

13. 1. 2011	Čujdik Ľudovít a Margita r. Barančíková
2. 2. 2011	Holienčík Viliam a Filoména r. Moravíková
23. 3. 2011	Štrbák Rudolf a Kamila r. Badačová

Kde sme bačovali

Komjatné

Rozľahlá dolina, rozprestierajúca sa oproti Žilínu. Začína v mieste, kde sa Komjatný potok vlieva do Papradňanky a dnes je postavená murovaná kaplnka. Na začiatku doliny – Pred Komjatným sa po pravej strane cesty nachádza viacero nových chat. Ponad ne vedie cesta, predtým len chodník, do Kľabného a ďalej až Ke skale. Po ľavej strane, v Kučerkeve stoja dve chaty, Baškova a Ruda Chrapka. Návštevníci doliny si iste všimnú aj pekný krmelec, ktorý tu postavili poľovníci.

V dolnej časti doliny, mierne stúpajúcej, sa len bačovalo. A boli to všetko zámožnejší gazdovia, lebo každý vlastnil najmenej dve kravy a mohol si dovoliť „držac pastýra“. Boli to:

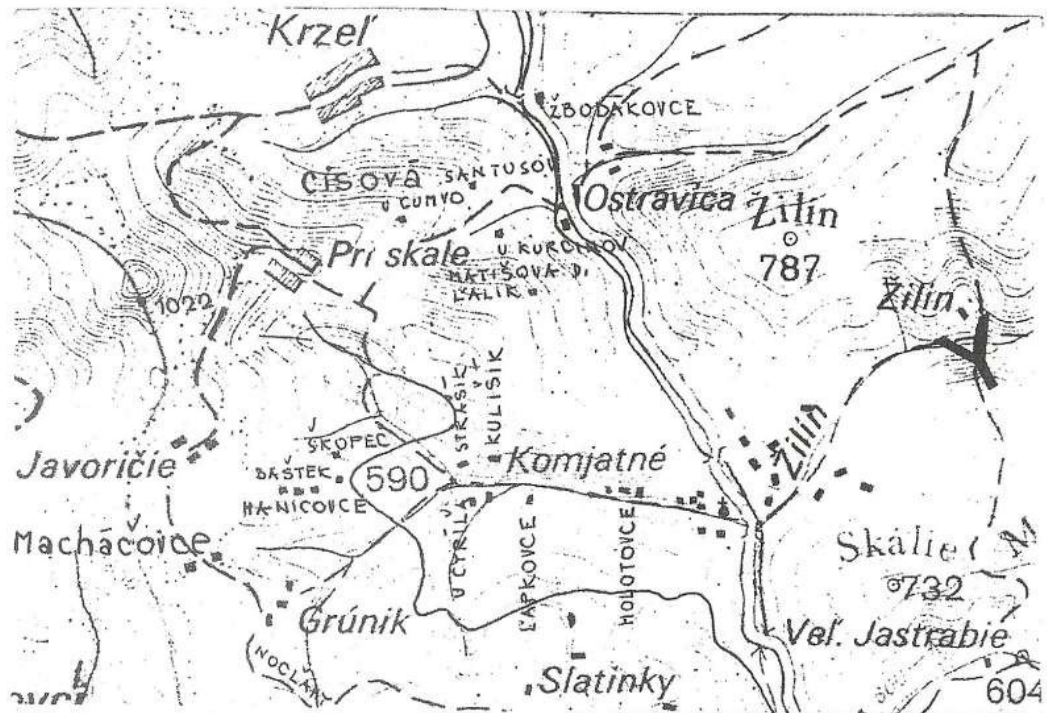
U Holotvo (U Havajvo): Bašovci – Holotovci, Havajk, Mizerík a Kľabník Vavrín – Matiš. Pôvodné chalupy, ktoré stáli hneď nad cestou sa nezachovali, namiesto nich stoja tri nové chaty.

Lapkovce – Osada celkom zanikla. Na jej mieste vyrástla hora zo samonáletov. Zvyšky základov chalúp sa objavili len nedávno pri ťažbe dreva. Kto tu bačoval a kedy, nám nevedela povedať ani K. Mícheľová – Zboranová (Čágľová), ktorá v Komjatnom bývala.

Po ľavej strane potoka sa ešte dostaneme k bačovom Moravíka – Gumíka (pochádzal od Gumvo) a Michala Polomíka – Bídu a o niečo ďalej Cyrila Hikaníka. Opravené a udržiavané chalupy Moravíka a Hikaníka tu najdeme aj dnes, o čo sa postarali Moravíkov zať Jano Majšík a Cyrilov syn Kamil.

Oproti, po pravej strane stáli chalupy Šandora Kulišika a ďalej Kurdzika, Jurčika – Kubíka a Leopolda Straška – Vojáčka (**pod Paľúchmi**). Kulišík sa po obnove svojej chalupy v Komjatnom zdržiaval až do smrti a dnes ju často navštevuje syn Ondrej.

Keď v rokoch 1976-78 preorali a postavili z Majera Ke skale spevnenú cestu v dĺžke 5,5 km, rozdelila dolinu Komjatné na dve časti. Osady nad ňou sa stali pre ľudí tu žijúcich oveľa prístupnejšie. Hneď nad novou cestou sa ocitla Baškoviech chalupa (opravená stojí dodnes) a na **Škopci** Chrapkoviech chalupa, v ktorej bačoval zať František Žilínčík – Čechalík. O niečo vyššie je osada **Hanicovce**. Ešte aj dnes v nej najdeme tri pôvodné chalupy, v ktorých bývali: Karol a Vojtech Santus – Bábek, Ľudvík a Tomáš Hroško – Haničík a Trnčíkové – Smrcky.

Najvyššie položené osady Komjatného Grúnik, Macháčovce a Javoričie, ktoré ležia takmer pod marikovským chotárom, boli obývané celoročne. Prístup k nim bol buď cestou hore Komjatným alebo chodníkom, ktorý viedol a ešte aj dnes vedie cez Mäčiarovú na Slatinky, Grúnik, do Macháčoviec a Javoričia, prípadne až Ke skale. V týchto osadách bývali alebo bačovali:

Grúnik: Aj keď sa vybudovaním cesty z Majera prístup do osady zjednodušil, ešte stále bolo potrebné k nej stúpať pešo strmým chodníkom asi 600-800 m. Tí, ktorí si začali obnovovať a opravovať chalupy, v polovici minulého storočia opustené, všetok materiál vynášali na chrbte. Až pred troma rokmi sa priamo k osade preorala cesta. Osada sa delila na Dolný Grúnik a Horný Grúnik. Čo do počtu ľudí, ktorí v nej bývali (niektorí trvale, iní len bačovali), bola najväčšou v Komjatnom.

K tým, ktorí osadu obývali trvale, patrili: Vendel Bakalík a Fujaška – Šuja, Vendel Dřblik a Mária Badačová, František Badač – Chúpek a Bara Badačová, Adam Fujaš a Katerina Badačová, Ondrej Barančík – Kulínek (Bezruký) a Frana, František Macháč – Škulko a Matyľa Dřbliková, Paľo Priesečan a Agena Dzurjaníková.

Cez leto v osade bačovali: Ján Badač a Katerina, Tomáš Fujaš a Antoška Galôtka, Adam Macháč – Kadvan (Blyščiak) a Antoška, Ondrej Hroško a Antoška, František Šamaj a Chalánky.

Macháčovce: K osade sa, ako v minulosti, aj teraz dostaneme

len chodníkom z Grúnika, pešo. Trvale bola obývaná jedna chalupa, ktorá patrila Jožovi Macháčovi (Kvaček) a Šamajovej – Palkovej. Aj tí na leto odchádzali do Javoričia kosť lúky a sušiť seno. Ostatní len bačovali: Dzurjaník Jano a Adam, Štrbáková a syn Štefan Fujaš, Jano Macháč – Holec a Jurčíková – Decina, Štefan Macháč – Vendelák a Sekúrka, Štefan Kompaník – Kompan a Frana Michalíková – Gácová, Maryša Šamajová – Padová a Šamaj – Mrlač, Macháč – Suchár.

Osadu Macháčovce na jar v roku 1945 postihol smutný osud. Porozprávala nám o tom F. Santusová – Macháčová, ktorá túto hrôzu ako mladé dievča zažila. Počas povstania sa vo všetkých vyššie položených papradňanských osadách, aj u Macháčovo, zdržiavali partizáni. Ich pobyt niekto z osadníkov

prezradil a aj keď Nemci (niektorí hovoria, že Vlasovci) partizánov nenašli, osadu vypálili. V tom čase v nej bola len rodina Joža Macháča. Ten sa zachránil útekom za marikovský chotár, ženu a deti vyhnali z chalupy a podpálili. Zhoreli nielen všetky chalupy v osade, ale aj ich zariadenie, lebo Nemci nedovolili nič zachrániť. Rodina Macháčovcov sa presťahovala do dediny k príbuzným a po vojne sa do osady už nikto nevrátil. Podobný osud by bol postihol aj chalupu Adama Štrbáka v Javoriči. Ale jeho matka sa vraj posadila na hrnce a odmietla ju opustiť, čím vlastne chalupu zachránila.

Aj v osade Grúnik sa počas vojny udiala jedna osobná tragédia. Jej obyvateľ Ondrej Barančík – Kulínek zo strachu pred mobilizáciou prikázal žene, aby mu sekerou odťala prsty na jednej ruke. Nakoniec ani jeden chlap z osady do vojny nemusel odísť, lebo podľa

Grúnik

nariadenia prezidenta Slovenského štátu na východný front narukovali iba dva ročníky a oni, ani Barančík, do nich nepatrili. Zostalo mu len meno – Bezruký.

Javoričie: Dnes je osada prístupná aj autom, preoranou cestou od Skaly. V osade trvale býval Adam Štrbák s matkou a ženou Eudoxiou, ktorú každý nevolal inak ako Polka. Skutočne pochádzala z Poľska a so svojim mužom sa zoznámila vo Francúzsku, kam obaja odišli za prácou. Keď sa im narodil najstarší syn Bernard, vrátili sa na Slovensko – do Javoričia. Príchod Polky do Hôr vzbudil mimoriadnu pozornosť, hlavne pre jej mestské oblečenie. Ľudia dlho spomínali na to, ako jej po ceste hore Komjatným najprv vietor uchytil klobúk, v strmom kopci stratila vysoké podpätky a nakoniec jej muž s kamarátmi prepil aj náušnice.

Adam Štrbák žil v Javoriči až do svojej smrti v roku 1968. Jeho žena Polka odišla k deťom a tým zostala osada vyludnená. Okrem jeho rodiny v Javoriči ešte žili: Jozef Štrbák, slobodný mládenec a František Fujaš so ženou Agenou Jurčíkovou – Mataľkou, ktorí sa po vojne odsťahovali na Dolniaky.

V Komjatnom, medzi Grúnikom a Slatinkami je jedno miesto, ktoré Štefan Meliš podľa rozprávania Ludovíta Baša opísal v povesti Baláži – Gáborka a pastieri. Tí, ktorí tu bývali a bačovali (niektorí ešte aj v 60-tych rokoch), miesto dobre poznajú, lebo tam pásavali dobytok. Niektorí dokonca spomínajú, že sem chodili kúpať husi v plese, ktoré postavili prehradením potôčka. Poznajú ho aj dnešní chatári a chalupári z blízkych osád, lebo jeho pomenovanie sa zachovalo dodnes.

Baláži – Gáborka a pastieri

(podľa rozprávania Ludovíta Baša zapísal Štefan Meliš)

Papradňanské hory kedysi celé patrili grófké Baláži-Gáborke. A nie len tie. Celé Javorníky od Púchovskej doliny až kdesi za Bytčou mala vo svojom vlastníctve. V horských dolinách, kde bol dostatok paše, zakladala majere. Boli to z brvien postavené domky, chlievy a ohrady. Jej poddaní na majeroch opatrovali stáda hovädzieho dobytku, hlavne dojnych kráv a jalovic.

Aj v papradňanskej doline mala jeden takýto majer s veľkým stádom kráv. Bolo to však dávno, ešte pred tristo rokmi. Grófká Baláži-Gáborka sa pominula, ale osada, ktorá vznikla na mieste majera stojí dodnes a nazýva sa Majer. Vtedy, keď žila, sa o jej stádo starali pastieri. Pásli kravy po okolitých horských lúčach v Jastrabi, v Modlatine a Žiline. Najčastejšie ale v doline Komjatné, kde bola tráva najšťavnejšia a kravy z nej najlepšie dolili. Tu sa pastieri so svojim stádom zdržiavali aj celý mesiac, kým zašli do iných dolín. Na jednom mieste Komjatného, nad čurkotavým potôčkom, kde bola pekná rovinka si pastieri postavili drevenú chatrč a celú rovinku ohradili dreveným plotom. Každý večer sem prihnali stádo kráv na prenocovanie i dojenie. Ráno ich zasa vyháňali na pašu. A tak to šlo zo dňa na deň.

Raz, v jeden pekný júlový večer pastieri podojili dojnice, mlieko precedili do veľkých drevených dieží a chystali si večeru. Pred drevenou kolibou nakládli oheň a varili v kotle akúsi polievku.

Kravy si políhali na zem, prežúvali a sem tam zacengali zvoncami. Noc bola jasná a mesačná. Len kdesi z hory sa ozývalo húkanie sovy. Aj dvaja veľkí psy, pomocníci pastierov si ľahli na zem a odpočívali.

Keď sa pastieri navečerali a nakrmili psov, chystali sa na nočný odpočinok. Len tu naraz sa psy zdvihli na nohy, začali zúriivo brechať a rozbehli sa k bránke ohrady. Pastieri, bratia Jožo a Juro Hrebíkovci sa zľakli. „Do paroma, ktosi k nám ide“, zahromžil Juro. „Len aby to nebol medved“, zavzdychal Jožo. „Možno dostal chuť na čerstvú hovädzinu.“ „Ale kdeže, to nemôže byť medved, ten by šiel ku kravam odzadu, nie cez bránku, a kravy sú pokojné, keby zacitili pach medveda, iste by sa plašili.“ „A čo ak sú to zbojníci“, zabadákal znovu Jožo. „Panebože buď nám na pomoc!“

Chtiac – nechtiac vzali bratia Hrebíkovci svoje naostrené valašky a pobrali sa k bránke ohrady, kde psy štekali smerom k hore. A čo vidia, smerom k nim sa po lúke od hory približuje akási postava. Hrebíkovci tíšili psom, aby nebrechali. Postava prišla až k samej bránke a tu zastala. Bratia sa zľakli ešte viac. V mesačnom svete videli akúsi divnú – predivnú stvoru. Tvár mala divú, oči ako dva žeravé uhlíky a dlhé strapaté vlasy jej siahali až po pás. Bola bosá a namiesto šiat mala na sebe len akési roztrhané cáry. Vyzerala ako dáka žobráčka. Bratia Hrebíkovci sa zľakli, že to zjavenie je azda divá lesná

Grúnik

Komjatné

žienka. Nevedeli čo majú robiť, aj reč stratili a psy namiesto brechania začali skučať.

Tá divná stvora naraz prehovorila ľudským hlasom. „Dobrý ľudia, som hladná a ustatá, pomôžte mi, dajte sa mi najesť a nechajte ma vo vašej kolibe prenocovať.“ „Áha“, divia sa Hrebíkovci. Taká úbožiačka aj odmenu sľubuje, hádam od Pána Boha, myslia si, veď čo by nám taká chudera mohla dať? „Kto si a čo tu robíš?“ pýtajú sa jej. „Zablúdila som, horami sa túlam, ale kto som, čo som, to vám až zajtra poviem, keď ma necháte prenocovať.“ Vela sa toho od nej nedozvedeli a z jej reči nezmúdreli. Otvorili jej bránku ohrady a doviedli pred kolibu. Posadili na jedlový klát a dali na hlinenú misku polievku, čo v kotli ešte zostala. Keď drevenou lyžicou polievku pochľúpala, dali jej ešte kúsok čierneho chleba s tvarohom, ba aj hlinený hrnček mlieka, aby to zapila.

Pastieri Hrebíkovci jej potom urobili v kolibe lôžko z peračiny a z iných lesných zelín a voňavej čečiny. Dali jej aj bielu súkennú huňu na prikrytie a oni zostali spať pred kolibou. Ráno, keď vstávali kravy dojiť, nocľazníčku nebudili, nech si spí dokedy chce. Naraňajkovali sa chleba s mliekom a potom sa chystali vyháňať na pašu. Vstala i neznáma nocľazníčka, vypila hrnček mlieka a prihovorela sa im. „Večera som sľúbila, že vám ráno poviem, kto som“. Bratia Hrebíkov-

ci na ňu zvedavo hľadeli. „Ja som grófká Baláži – Gáborka.“ Hrebíkovci ostali stáť ako drevené pne. Nechceli tomu veriť. „Veru tak chlapci, som grófká Baláži-Gáborka a všetky tieto hory okolo sú moje. I tie kravičky čo pasiete, i všetky stáda čo sa po lúčach pasú, i tie majere. Chlapci moji, vidím že sa o môj dobytok dobre staráte a za to, že ste ma večer uhostili a prenocovali v kolibe, vám ďakujem. Ako som sľúbila odmena vás neminie.“

Potom neznáma žena strčila svoju jemnú rúčku pod cáry šiat a vytiahla odtiaľ dve okrúhle žltučké kolieska. Keď ich mala na dlani, zajagali sa v ranných lúčoch ako zlato. Bolo to naozaj zlato, dva zlaté dukáty. Jeden podala Jožovi a druhý Jurovi. Tí vzali dukáty medzi prsty a obracali ich ešte stále neveriac, že je to pravda, čo sa im práve prihodilo. Veď chudobnému človeku sa len tak ľahko nestane aby sa mu zlatý peniaz na dlani zabľýštal.

Neznáma úbohá žena, teraz už známa grófká, ešte k nim takto prehovorila „Mám k vám ešte jednu prosbu, chcem aby sa toto miesto, kde som nocovala nazývalo „Nocľahy.“ Grófká Baláži-Gáborka potom odišla a stratila sa v horách. Jožo a Juro Hrebíkovci jej žiadosti vyhovel a miesto nazvali Nocľahmi. A táto rovinka v Komjatnej doline sa nazýva takto dodnes.

Cisová

Z miesta, kde kedysi stál Francošovo mlýn – Mlýn pod Krížľu /po-
vyššie chalúp u Žbodákvo/, vychá-
dzali dva chodníky. Jeden na Krí-
žľ, druhý do Cisovej a ďalej
až Ke skale. Keď z Podjavorníka
na Krížľ vybudovali cestu, chod-
ník od mlýna sa prestal používať
a namiesto druhého chodníka
vedie dnes do Cisovej preoraná
cesta.

Táto cesta vedie najprv do **San-
tusova**, kde bačovali: Santus
Ondrej – Fuligant, Santus Jano
a Štefan – Máčal, Santus Štefan
– Bábek, Šamaj – Kadas, Santus
– Bohovec, ktorému chalupa vy-
horela a Janičík Ľudvík, ktorému
zasa chalupu stiahol súvez.
Dnes už v týchto miestach najde-
me len nové chaty a jednu pô-
vodnú chalupu.

Pokračovaním cestou Ke skale,
cca po 0,5 km sa dostaneme
do **Gumvo**. Podľa rozprávania L.
Zborana, v malej osade sa na-
chádzala jedna veľká chalupa
s rozmermi 10 x 8 m, v ktorej boli
umiestnené dve ohniščia. Na
nich sa varilo pre dve rodiny. Do
jednej patrili Pavel Moravík – Gu-

kladov. Namiesto nej tu najdeme
dve menšie chalupy, postavené
neskoršie a jedna z nich je na-
vštevovaná dodnes.

Na roličkách v osade, vysoko
v horách bolo plno kamenia, viac
ako sa urodilo zemiakov a chle-
ba. A nie len drobné kamene, ale
aj veľké balvany a medzi nimi
rôzne diery a otvory a kto vie,
pod nimi možno aj jaskyne. Prú-
dil z nich studený vzduch a preto
sa k nim počas veľkých horúčav
chodili pastieri ochladzovať. Tie-
to jaskyne – diery tu najdeme do-
dnes.

Do Cisovej patrí ešte Hromadov,
Baškov a Matišoviech dolinka,
kde sa tiež bačovalo. U **Kurcin-
vo** Pavel a Francko Kurciník, kto-
rý sa na zimu zredikali na Krížľ,
v **Baškove** stála Drbľoviech cha-
lupa a v **Matišoviech dolinke**
bývali v jednej chalupe dvaja
gazdovia: Hanajík – Lálík a bratia
Štefan, Vavrín a Marek Klabní-
kovci – Matišovci.

PRI SKALE

Osada dostala meno podľa Ka-
niakovej skaly. Toto kamenné
bralo, ktoré v najvyššom bode

Javoričie

mík a Cibufa, jeho sestra Julina –
Uliša a nemý brat Ľudovít, do
druhej dcéry po Filovi Šamajovi,
Anna, Agena a Katerina aj
s mužmi a deťmi a bačovať k nim
chodila ešte i Antoška Šamajka –
Francoška. Vedľa obytnej chal-
upy bola veľká maštaľ, v ktorej sa
chovalo až 15 kráv a jeden pár
koní, a okrem toho v menších prís-
tavkoch ovce. Na tú dobu to
bolo veľké hospodárstvo. Kým
neprišli do Papradna židovskí
obchodníci, v osade fungovala aj
pálenica. Lieh sa páčil len zo ze-
miakov, nie z ovocia. Majiteľ Gu-
mík nemal problém nájsť ľudí na
obrábanie svojich početných roli-
čiek, vždy sa našli takí, čo si po-
trebovali zarobiť a vypiť. A vraj,
hoci mal páru koní, chodili mu za
pálené nosiť na chrboch aj hnoj
až na Sedliakovú. Po starej cha-
lupe a hospodárskych budovách
zostali u Gumvo len zvyšky zá-

dosahuje výšku až 1022 m, leží
na rozhraní papradňanského
a marikovského chotára. Do
osady, ktorá leží takmer pod cho-
tárom, bol v minulosti prístup buď
chodníkom od mlýna pod Krížľu
cez Cisovú alebo chodníkom
z Komjatného od kaplnky. Dnes
sa Ke skale dostaneme pohodl-
ne autom po spevnenej ceste,
ktorá bola vybudovaná od Maje-
ra až takmer ku chalupám.

V osade bačovali: Jano Trúchlik
– Hocmaj, Klabník Štefan, Ignát
a Šandor – Putajovci, Klabník
Jano a Ondrej – Muchajovci,
Hana Hromadzíková – Motyčka,
Kury – Eliášky a Bašteľ – Hrfo.

Magda a Ambro Balušíkovci

Informovali ich: K. Mícheľová –
Zboranová, B. Štrbák, F. Santu-
sová – Macháčová, H. Balušíko-
vá – Macháčová, M. Hojdík, J.
Jurčík, L. Zboran

Poklad pri Skale

V horách Javorníkov na rozhraní Papradna a Marikovej, nad do-
linkou Komjatné stojí kopec Skala. Názov mu dali ľudia podľa bra-
lísk, ktorá sa na ňom nachádzajú. Od chotára Papradna tiahne sa
skalnatý hrebeň smerom do doliny marikovskej. Vysoké balvany
ako domy i ako kostolné veže týčia sa tu vyše vrchovcov jedlí
a majú všelijaké tvary.

Pomedzi skaly, grgany sú rôzne sedliská, pukliny a diery. Kedysi
tu bol nepriepustný prales. Ľudia sa týmto miestam vyhýbali.

Ale zapáčilo sa toto miesto medveďom. Usalašili sa tuná a tu žili
celé veky. Nič ich nerušilo, lebo medvede boli vtedy pánmi hôr.
V skalách mali svoje pelechy, svoje brlohy.

Je tam aj jedna jaskyňa pod skalami, v ktorej bývali tie medvede.

Raz prišla do týchto hôr jedna
zbojnícka družina a tu našla
svoj úkryt. Skaly sa im veľmi
zapáčili. Zbojníci ohňom a va-
laškami zahnali medvede
a sami sa usadili v medvedej
jaskyni. Každú skalu pokrtili
dajakým menom. Jednej dali
meno Čerenec inú nazvali
Plecitá iným zase iné mená
dali.

Na najvyššej skale zbojníci dr-
žovali stráž. Dobré im tu bolo.
Nikto nevedel o ich skrytej jas-
kyni. Odtiaľto chodili po celom
okolí a lúpili čo sa kde pritrafilo.

Striehli na kupcov na cestách.
Ba navštevovali i kaštieľ a bo-
haté domy. Tam brali zlaté du-
káty a odnášali si ich do jasky-
ne pod skalami. Za dlhší čas tam
nanosili plnú truhlu zlata.

Ale keď zbojníci ostarli, už nemohli ďalej robiť svoje remeslo. Na-
brali si zlatých dukátov a rozišli sa po svete každý inou stranou.
Predtým však než sa rozišli, nechali v jaskyni zlatý poklad, len
malú čiastku si z neho vzali.

Aby sa ich pokladu nikto nezmocnil, celú jaskyňu zahádzali bal-
vanmi, ale iba pri vchode, aby sa dnu k pokladu nikto nedostal.
Potom sa rozišli.

A poklad je tam v jaskyni až do dnešných čias. Nikto ho nezískal.

Raz, asi pred päťdesiatimi rokmi, prišiel do osady Macháčovce ku
jednému chlapovi, ktorý s nazýval Macháč, jeden kaplán z Hornej
fary v Marikovej. Kňaz sa vypytoval Macháča či niečo vie o tom
zbojníckom poklade. A Macháč mu odpovedal, že on veru nič
o ňom nepočul.

Potom ho poprosil, či by ho k tým skalám zaviedol. Macháč bol
ochotný i veľmi zvedavý a kňaza k skalám zaviedol. Chodili oni
okolo tých grganov a hľadali zbojnícku jaskyňu. No nadarmo celý
deň hľadali! Nájsť ju nemohli.

Kňaz mal so sebou
i kladivko. Potíkal ním
po stenách skalíš či sa
mu nezovze dutý zvuk
z vnútra jaskyne. Ale
nič!

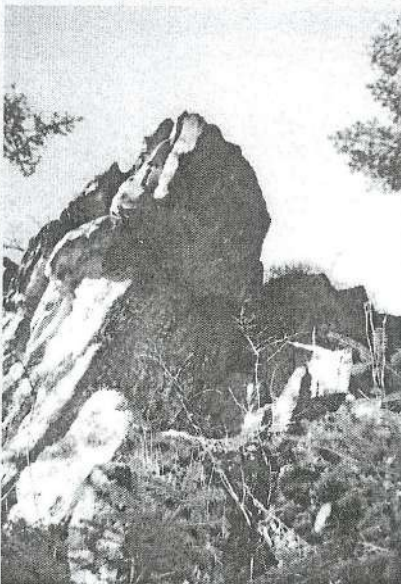
Na niektorých miestach
pri úpäti skál dupotal
nohami či to tam nebu-
de dunieť. No dunivý
hlas nikde nezaznel.

Okolo brál bolo len plno
lesných bylín, hustého
machu a zhnitého dreva
z vývrátov a konárov.

Hľadali vchod do jasky-
ne až do západu slnca,
ale veru nenašli.

Potom sa vrátili domov.
A zbojnícky poklad je
tam nedotknutý do-
dnes.

Štefan Meliš

O pyšnosti na otcovizeň

Chcel by som sa s vami podeliť o zážitok, ktorý som zažil pred mnohými rokmi. V rokoch 2006 a 2007 ste v Polazníku na pokračovanie písali o etnografické Alene Plessingerovej z Národného múzea v Prahe, ktorá v 50-tych rokoch minulého storočia robila v našom Javorníckom kraji výskum starých foriem spôsobu života. Keď som uvedené články čítal, spomenul som si že som kedysi dávno mal tú česť s pani Plessingerovou sa osobne stretnúť. A celú dobu, odkedy články vyšli, podchvilou myslím na to, že si okolnosti stretnutia s ňou a spomienky na ňu nemôžem nechať len pre seba, a že sa musím s Vami o ne podeliť. Zvlášť keď som sa nedávno dozvedel, že pani Plessingerová sa dožila krásneho veku nad osemdesiatku a že stále sa teší, primerane svojmu veku, dobrému zdraviu a duševnej pohode. Určite by sa potešila, keby sme jej poslali výťažok Polazníka, v ktorom si potomkovia tých našich predkov, a súčasníkov, ktorí ešte žijú a ktorí s ňou vtedy na výskume spolupracovali, na ňu s obdivom spomínajú...

Najskôr si ale pripomeňme, kto je vlastne pani Plessingerová? Podľa encyklopédie Lidová architektúra (Frolec, Scheybal) PhDr. Alena Plessingerová, CSc., vyštudovala národopis a slovanskú filológiu na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Je dlhoročnou pracovníčkou národopisného oddelenia Národného múzea v Prahe, kde pracovala od roku 1952, v rokoch 1968-1986 ako riaditeľka. Aj v súčasnosti je čestnou členkou svetovo uznávanej Českej národopisnej spoločnosti a dlhodobou korešpondentkou zahraničných národopisných spoločností vo svete. Je prvou a nenaopodbitnou autorkou súboru priekopníckych štúdií o interiéri a spôsobe bývania hlavne na moravsko-slovenskom pomedzí a na severozápadnom Slovensku v oblasti Javorníkov. Jedná sa najmä o štúdie: Mimoriadne a vzácne nálezy otvorených ohnísk bez pece, Rozbory spôsobu bývania a hospodárenia a otázky vzťahu rodiny k sezónnemu obydliu na slovenskej strane Javorníkov, Porovnávacia syntéza o význame kúrenísk, hlavne ohnísk bez pece na severozápadnom Slovensku, Analýza o zakladaní a využívaní ohňa, Štúdiá o osvetľovaní interiérov a iné.

Teraz preskočím k zdanlivo nesúvisiacej téme. V roku 1988 som sa akousi náhodou ocitol v rámci vtedy známeho televízneho titulu Bakalári pri nakrúcaní

v Československej televízii Praha. Napísal a poslal som vtedy nejaký námet do Bakalárov a režisérka, aj v súčasnosti známa osobnosť Halina Pawlovská si ho vybrala na filmovanie a mňa tam vtedy zavolali ako hosťa na besedu. Vzhľadom na to že sa jednalo o tému o ľudových zvykoch, ďalším z hostí bola Dr. Plessingerová, ktorá mala mať k téme odbornotechnické poznámky.

Keď som v Prahe našiel adresu Jindřišská 16, tšjedničky padesát, Praha 1 (narodení cca pred rokom 1980 rozumejú) a vrátnik ma doviedol do televíznych štúdií, dramaturg ma postavil kdesi do kúta a občas som započul niekde z kuloárov, že o mne hovoria „ten kluk ze Slovenska“. Nikto sa o mňa akosi moc nezaujímal a rozmýšľal som načo som sem vlastne prišiel....A bolo mi trápne sa pripomínať, že už som tu a cestoval som 600 kilometrov, a tak som len čakal... Zrazu som zaregistroval: „Pani režisérko a pan Trulík ešte tady není?...“ Na to zaznela odpoveď „... ale ano paní doktorko, je tam

svetlila mi prečo a odkiaľ ma „pozná“. Ja som porozumel na vlastnej koži a videl na vlastné oči, aká to asi bola vtedy v Prahe kapacita... Všetci herci, režisérka, konferancierka a ostatný štáb sa jej strašne tlačili do priazne, evidentné a viditeľné bolo že ona bola vtedy obrovská osobnosť, akoby celebrita, s ktorou sa chcel každý kamarátiť a každý rozprávať. Nadobudol som pocit, že nie herci a televízni tvorcovia boli vtedy celebrity, ale ona bola osobnosť, s ktorou sa chceli herci poznať...Dokonca našli cestu, ako sa k nej dostať: začali ma volať menom, už som nebol „kluk ze Slovenska“, a začali sa „kamarátiť“ a rozprávať so mnou, lebo potom sa do rozhovoru zapájala aj ona... A v takejto nejakej atmosfére prebehlo nakrúcanie kvôli ktorému sme tam vlastne prišli...

Po nakrúcaní sme dlho sedeli v zákulisí, potom kdesi v bufete nekonečne dlhé hodiny, zmeškal som asi tri vlaky domov a zapamätal som si približne toto:

Ako malé dievča s rodičmi cestovala každé leto na Moravu. Do

někde v zákulisí...“ No a pani doktorka im ušla do zákulisia, lebo hľadala mňa... Mňa, obvyčajného „kluka ze Slovenska“... Keď ma našla, neveril som vlastným očiam: objala ma tak vrúčne a srdečne, že na to nikdy nezaбудnem... skoro ako mama, alebo blízky človek... a povedala s rozčítliveným hlasom a skleným pohľadom: „Pane Trulíku, já se na Vás tak hrozně těšila!!! Vy jste mně vrátil do mého mládí!!! Já Vám tak moc, moc, moc děkuju...“

Ja som samozrejme nechápal, a bol som veľmi prekvapený, za čo mi ďakuje. To už ale televízni tvorcovia hľadali pani doktorku, že kde sa im stratila. Ale pani doktorka si ich nevšímalá, mala čas len na mňa a na nekonečné rozprávania a spomienky...Zrazu som pochopil súvislosti, vy-

Bílé v Beskydoch, do Veľkých Karlovíc, do údolia Podfatého. Už tu niekde vznikol zárodok lásky ku kraju pod Javorníkom. A zárodok rozhodnutia študovať národopis. Po maturite sa prihlásila na štúdium národopisu a etnografie na Karlovej univerzite. Rodičia jej rozhodnutím neboli nadšení, lebo sa báli že sa tým neužije a tak popri štúdiu národopisu na univerzite si urobila školu pre sekretárky, a štátnice z jazykov... Počas štúdia na univerzite rozvinula zárodok z detstva. Ťažiskom jej profesionálnej lásky a jej odborných prác počas štúdia a aj neskôr sa na dlhý čas stal kraj okolo Javorníka. Nielen z moravskej strany, ale paradoxne viac zo slovenskej. Na fakulte ich vraj viedli k veľkému obdivu k Slovensku. Vraj ich učili, že Slovensko zostalo ľudovejšie,

tradičnejšie, a po odbornej národopisnej stránke príťažlivejšie. Aj pod vplyvom učiteľov opäť začala akosi častejšie cestovať na Slovensko a pod Javorníky. Zaujímavý bol začiatok neskoršej kandidátskej dizertácie. Jeden známy a uctievaný profesor im prednášal o príkladoch starobylých kultúrnych javov v Čechách a na Slovensku. Okrem iného spomenul že u nás už neexistujú domy s ohnískom v izbe, bez pece. A ona sa s ním, s vážnym profesorom, ako študentka začala prekárať, že existujú. Tak trpezlivo stála na svojom názore, že ako dôkaz pre pána profesora urobila svoj prvý vlastný a cieľný výskum...Kamarátka jej pomohla s fotografovaním, fotografovala bačovy a chalupy v kraji pod Javorníkmi, v ktorých boli tzv. dymné izby s ohnískom uprostred bez pece. Touto prvou štúdiou vlastne prekročila ešte ako študentka prah vstupu do vedeckej literatúry...

Javorníky ju priťahovali priam magicky...Bol to pre ňu kraj s veľkým, neopísateľným pôvabom. Fascinovala ju, že ľudia sa stretávali na bačovoch, na kopaničiach, na samotách, v osadách a v podvečer celé hory hučali spevom. Ženy vtedy ešte chodili v kroji a sami si k nemu dotvárali fantastické výšivky. Dlhodobu čerpala v tomto kraji materiály pre ďalšie štúdie o ľudových zvykoch, ľudovom umení, krojoch, bývaní... a kraj okolo Javorníkov si zamilovala na celý život...

Spomínala, ako ťažko bolo zo začiatku dostať sa k ľuďom. Niektorí sa nechceli nechať fotografovať, hanbili sa za akékoľvek starobylé prejavy svojej kultúry, ktorá bola však na vysokej, skvelej úrovni, ale oni to nechápali...

To som tak sám pre seba v duchu chápal a nečudoval som sa im, lebo sám som mával podobné pocity...

Keď som potom plný dojemov cestoval domov, tak vo vlaku, kdesi medzi Pardubicami a Púchovom mi to došlo: Páni moji, tak na to, aby som pochopil odkiaľ pochádzam, z akej výkladnej skrine československého vedeckého národopisného dedičstva, som musel ísť do Prahy! Tam niekde medzi Pardubicami a Púchovom som si vtedy uvedomil, čo je to pyšnosť na otcovizeň. A podvedome som sa poobzeral po kupé, či všetci vidia kto to vlastne s nimi cestuje a odkiaľ som... potom som sa však ti chučko vrátil na zem, lebo si ma nikto nevšímal... Ale niekedy vtedy, možno až celkom pred Púchovom som si povedal že už nikdy sa nebudem hanbiť za svoj rodný kraj a dozrelo vo mne rozhodnutie že budem naň pyšný a do konca života budem hlásať jeho krásu a nekonečnú nádhru, jeho hodnotu dedovizne a otcovizne nielen pre mňa, ale

aj pre všetkých, čo to tam máme radi a tiež pre nasledujúce generácie...

Tak telepaticky, na diaľku, ďakujem za toto poznanie aj Vám pani doktorka Plessingerová...

Po nejakom čase od tohoto stretnutia poslala mi pani Plessingerová časopis Vlasta, číslo 40, z roku 1998, v ktorom bol s ňou rozhovor pri príležitosti jej 60-ich narodenín. Samozrejme v rozhovore okrem iného krásne ospevovala Javornický kraj, Podjavorník a Papradno ako kraj jej srdcu najbližší zo všetkých národopisných lokalít bývalého Českoslovenka. Zase som si uvedomil: nie Šariš, nie Zamagurie, nie Horehronie, nie Spiš, nie Gemer, nie Dunajská delta... nie žiadna komerčne známa časť Slovenska... Ale naše Javorníky vyhrali onú pomyselnú súťaž svojou krásou a jedinečnosťou ako národopisne jedinečná a neopakovateľná lokalita... Aj u takej obrovskej osobnosti akou pani doktorka Plessingerová bola a stále je...

Okrem iného v rozhovore spomínala: „Dnešné Papradno a ľudia stamodtiaľ sú tak odlišní, ako keď som tam pôsobila v 50-tych rokoch... Tento rok na jar som sa pri nakrúcaní v televízii stretla s rodákom odtiaľ, študentom inžinierstva, príjemným chlapcom v elegantnom oblečení a s kultivovaným chovaním, ktorý svojím správaním v mojich očiach robil tomuto kraju obrovskú reklamu...“

Aj som sa trochu začervenal, že ma takto vychválila, nechcem aby to vyznelo ako samochvála, chcem poukázať na to, že som sa potešil, keď si všimla, že som urobil nášmu kraju svojím správaním a konaním reklamu. Toto konštatovanie malo na mňa v ďalšom živote taký vplyv, že som sa už o to snažil vždy a budem sa snažiť dokedy pre mňa svet svetom bude... na slávu a chválu krásnemu kraju pod Javorníkmi...

február 2011, Jozef Trulík

Vivat, Podžiaran!

Naša dedina je známa krásnymi hlasmi. Papradnianské piesne sú netradičné svojim frázovaním, melódiami, delením slov... Je skvelé, že vždy boli u nás ľudia, ktorí boli ochotní venovať folklóru každú voľnú chvíľu. Papradno svojím spevom reprezentovali nielen deti zo základnej školy pod vedením Mgr. Ivana Šípeka, ale hlavne folklórna skupina Podžiaran. Stále mám v pamäti prvé miesto, ktoré získali muži na celoslovenskej súťaži. S hudbou a spevom vyrastám celý život, a preto ma trápilo, že folklór v našej obci akosi upadá.

Podžiaran dostáva nový šat. Ale bez podpory ostatných ľudí a obecného úradu to určite nepôjde. V súčasnosti sa pripravujeme na rôzne súťaže, akcie organizované obcou, chceme dať ušiť nové kroje pre ženy a mojim veľkým cieľom je postupne zozbierať a znotovať papradnianské piesne, a následne ich vydať nielen v knižnej podobe, ale aj naspievané na CD. Pri tejto príležitosti bude v každom čísle Polazníka vychádzať znotovaná papradnianská pieseň, aby si skôr narodení vedeli zaspomínať na staré dobré časy, a aby slúžila ako historicky pamätná, zachovala súčasť kultúry našej malebnej obce Papradno. A tu je tá prvá...

PaedDr. Lenka Jandušíková

Ej, poved mi vieterko

2. Ej, odroň mi jabúňa
z tej sladkej jablone, z tej
sladkej jablone.
3. Ej, odroň mi ho, odroň.
Rada bych ho mala, rada
bych ho mala.
4. Ešte račej by som ho svej
mamičke dala, svej mamičke
dala.
5. Ale nie tej mamičke,
čo ma vychovala, čo ma vy-
chovala.
6. Ale to tej mamičke,
čo mi synka dala, čo mi syn-
ka dala.

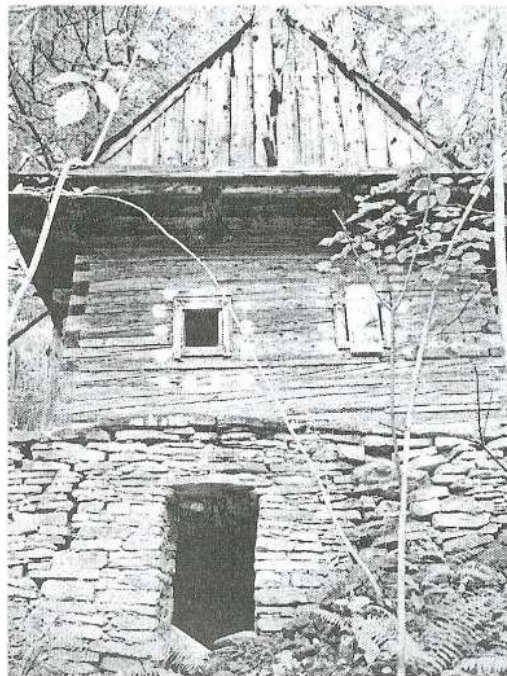
Vážení občania, rekreanti, majitelia usadlostí v obci Papradno!

Ako jedna z mála obcí v okrese Považská Bystrica sa obec Papradno môže pýšiť bohatými, stále viditeľnými zákutiami so starou

Na oplátku za vašu spoluprácu ponúkam nezištnú propagáciu obce vedeckou formou, ktorá môže v budúcnosti poslúžiť nie-

zástavbou. Zá-
stavba v obci sa
však z roka na rok
mení.

Rozoberajú sa naj-
staršie chalupy,
humná, búrajú sa
maštale a iné sú-
časti starých pap-
radňanských dvo-
rov. Je prirodzené,
že obec Papradno
drží krok s moder-
nou dobou a záro-
veň je veľmi pek-
né, že sa vďaka
obecným novinám
Polazník dozvedá-
me o starom spô-
sobe života v obci,
oživujeme spo-
mienky na rodičov,
starých rodičov
a predstavujeme si
ako sa žilo v do-
bách dávno minu-
lých.

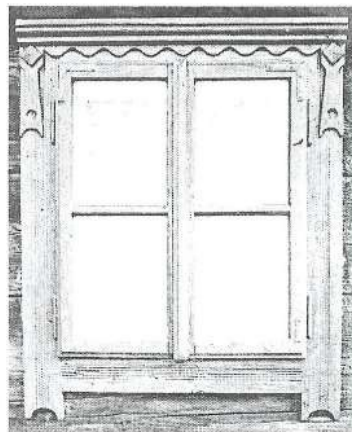
S odobrením katedry dejín a teó-
rie umenia na filozofickej fakulte
trnavskej univerzity v Trnave
a s podporou obce Papradno by
som rád nadviazal na hodnotné
príspevky z obecných novín a to
tak, že by som zdokumentoval
posledné, zachované, hodnotné
prvky, prípadne súbory ľudového
staviteľstva nachádzajúce sa v
obci. V rámci príprav na moju
diplomovú prácu mám záujem
ich dostatočne nafotiť, pomerat
a lokalizovať. Týmto spôsobom
chcem zvečniť toto zanikajúce a
takto doposiaľ nedocenené de-
dičstvo papradňanských tesá-
rov, stolárov, murárov, kováčov
a iných zručných majstrov, kto-
rých všade prítomné diela v obci
nenávratne spejú k zániku, spejú
do zabudnutia.

Týmto spôsobom vás vyzývam
na spoluprácu. Ak poznáte zaují-
mavú lokalitu, osadu či samotu,
prípadne vlastnú starú chalupu,
bačov, humno, maštal a iné ob-
jekty ľudového staviteľstva, za-
chovalé či spejúce k zániku, bu-
dem rád ak ma oslovíte. Mám zá-
ujem zdokumentovať chalupy,
humná, maštale, chlievce, stud-
ne v čo najpôvodnejšom hoci aj
v dezolátnom stave tesne pred
zbúraním. Taktiež mám záujem
zdokumentovať len časti domov
a hospodárskych stavieb ako sú
okná, dvere, štíty, banky, kova-
nia, letopočty maľované i vyryté
v zárubniach, ozdobne tesané
trámy, ozdobné prvky okolo
dvier a okien, pece a iné.

len obci ale aj ďalším bádateľom,
chcejcím poznať históriu
a zvyklosti spojené so starým
spôsobom života v podhorskej
obci Papradno. Súpis hodnot-
ných prvkov ľudového staviteľ-
stva v obci Papradno bude pre-
biehať minimálne do marca roku
2012 a v záujme veci som pripra-
vený navštíviť aj vzdialené osady
či samoty v chotári obce.

Vopred ďakujem obci Papradno
za ponúknutú pomocnú ruku, re-
dakcii obecných novín Polazník
a všetkým dobrým ľuďom s kto-
rými som sa už stretol. Radoslav
Ryljak – autor súpisu

Budem rád ak ma oslovíte, tele-
fonicky: 0904 137 695, osobne:
Papradno č. d. 1286, mailom: ra-
doslavryljak@gmail.com

Nová riaditeľka ZŠ Papradno

Milí obyvatelia Papradna,

od 1.3.2011 som bola menovaná novou riaditeľkou ZŠ Papradno, preto mi dovoľte povedať vám o sebe pár slov.

Narodila som sa 12.11.1970 v Ilave. Som vydatá, mám dve deti, bývam v Považskej Bystrici. Vyštudovala som Pedagogickú fakultu UK v Bratislave, odbor francúzsky jazyk- výtvarná výchova.

ZŠ Papradno je novozrekonštruovaná škola, je pekná nielen zvonku, ale i vnútorné priestory školy vyžarujú príjemnú pozitívnu atmosféru. Na chodbách a v triedach vidieť šikovnosť a tvorivosť žiakov i učiteľov.

Prvé stretnutie s učiteľmi i žiakmi vo mne zanechalo príjemné pocity. V škole pôsobím už takmer mesiac. Zistila som, že moje prvé dojmy ma nesklamali. Naozaj v škole pôsobia učitelia, ktorí vedú a chcú robiť s deťmi, a deti, ktoré sú veľmi šikovné a rady sa zapájajú do rôznych aktivít. A preto sa teším na ďalšiu spoluprácu a dúfam, že bude prínosom pre školu.

Taktiež sa teším na spoluprácu s vami, milí rodičia. Verím, že spoločným úsilím sa nám podarí vytvoriť pre naše deti školu, v ktorej sa budú cítiť príjemne a do ktorej budú chodiť s radosťou.

Teší ma, že tu môžem pokračovať v dobre začatej práci a taktiež svojou troškou prispieť k rozvoju a zviditeľneniu teraz už našej školy.

Mgr. Helena Janasová, riaditeľka ZŠ Papradno

Triedime odpady v rámci Recyklohier

Naša škola sa zapojila do školského recyklačného programu Recyklohry. Program usporadúva spoločnosť ASEKOL SK, ktorá sa zaoberá zberom a recykláciou elektrozariadení, ktoré už doslúžili. Cieľom projektu je zvýšiť povedomie o triedení odpadov u mladej generácie a tiež zdôrazňovať recyklovanie drobných elektrozariadení v čo najvyššej miere.

V rámci projektu Recyklohry je naša škola vybavená zbernou nádobou na vyradené drobné elektrozariadenia. Zberná nádoba poskytnutá spoločnosťou ASEKOL SK je umiestnená pri hlavnom vchode do budovy školy.

Každý žiak bude môcť do školy nosiť nepotrebné drobné elektrospotrebiče (napríklad starý mobil, kalkulačku, telefón, elektrohračku, drobné počítačové vybavenie, discman alebo MP3 prehrávač, ale tiež napríklad varnú kanvicu, kulmu, fén, aku skrutkovač atď.).

Naši žiaci sa môžu zapojiť tiež do zábavných hier a súťaží, výtvarných či fotografických úloh a kvízov z oblasti triedenia a recyklácie odpadov, ktoré bude organizátor projektu zadávať.

Za nazbierané drobné elektrozariadenia a splnené úlohy získa naša škola body, za ktoré žiakom budeme môcť obstaráť rôzne učebné pomôcky, hry aj vybavenie pre voľný čas. Katalóg odmien a ďalšie informácie o projekte sú vám k dispozícii na www.recyklohry.sk.

Vážení rodičia, aj vy sa môžete zapojiť do Recyklohier. Ak máte doma vyradené drobné elektrospotrebiče, venujte ich svojim deťom. Dajú ich na recykláciu a deti získajú body na nákup odmien.

Ako urobiť vodu liečivou, čarovnou, zázračnou

Pri príležitosti Medzinárodného dňa vody sa 21. marca v ZŠ

Papradno uskutočnila prednáška o liečivých bylinách a ich využití.

Pani RNDr. Daniela Dúbravková, PhD. s kolektívom pracovníkov Vlastivedného múzea z Považskej Bystrice prišli so zaujímavým projektom pre našich žiakov.

„Tetuška bylinkárka“ zoznámila deti s niektorými bylinkami, kedy ich treba zbierať, ako ich treba správne sušiť, ako z nich uvariť chutný, ale hlavne liečivý čaj. Žiaci mali možnosť rastlinky nielen vidieť, ale aj ovoňať, ba aj ochutnať, pretože súčasťou projektu bola aj ochutnávka bylinkových čajov. Niektorí odvážlivci skúsili aj chuťovo horké čaje, napr. z paliny pravej. Na konci besedy sa všetci zhodli, že niet nad čaj, ktorý si uvaríme v tuhej zime z bylín, čo sme si nazbierali sami.

Svetový deň vody

Voda. Slovo, ktoré bežne používame takmer každý deň bez toho, aby sme si uvedomovali jeho význam. Vďaka trblietavej kvapke vody vznikol život na našej planéte, vyrástol každý kvet a strom, vďaka vode existuje všetko živé okolo nás aj my sami – ľudia. Celá Zem je posiatá drobnými studničkami, modrými stužkami riek, ale aj veľkými jazerami a morami.

Čo pre nás voda znamená, sme si začali uvedomovať až vtedy, keď sa nám začala strácať pred očami. Úctu k vode nám má pripomenúť 22.marec – Svetový deň vody. Aj žiaci našej základnej školy dali najavo, že vodu si musíme chrániť. Počas Svetového dňa vody uskutočnili mnoho aktivít, aby dokázali, že na čistej a zdravej vode im záleží. O význame a hodnote vody im pútavým spôsobom porozprával Ing. Flašík z Považskej vodárenskej spoločnosti. A nezostalo len pri slovách. Žiaci dostali aj propagačný materiál a dobrú minerálnu vodu. Problematiku sladkej vody im priblížil film Sladkovodný svet a príležitosť mali aj tí, ktorým sa chcelo súťažiť v zábavnom kvíze Čo vieš o vode. Realizovať sa mohli aj nadaní výtvarníci v súťaži pod názvom Čarovná moc vody. Tých najšikovnejších odmeňovala vecnými cenami riad. školy Mgr. Janasová.

A to ešte nebolo všetko. Tento deň si žiaci oddýchli od učebníc a zošitov a namiesto nich vytiahli fúriky, lopaty a metly. Odvážne sa vybrali do ulíc hľadať naše obecné studne a spoločnými silami odstraňovali neporiadok okolo nich. K príjemnej a veselej atmosfére prispelo aj výborné počasie.

Škoda len, že ani voda v našich obecných studniach nie je taká, ako bývala. Svedčia o tom aj tabuľky s označením: Užitková voda.

Fašiangy, Turice, Veľká noc ide...

V sobotu 5. marca mali občania našej obce možnosť byť pri ukončení ukončenia fašiangového obdobia. To sa oficiálne končilo až v utorok 8.3, ale organizátori sa rozhodli inak.

Tradíciu fašiangového sprievodu v maskách sme mali snahu založiť už pred 8 rokmi. Poslanci obecného zastupiteľstva s členmi kultúrnej komisie pozývali spoluobčanov vždy v utorok cez pracovný deň od 11,00 hodiny a deň končil zábavou v KD s „pochovávaním basy“, ktorý si pripravila folklórna skupina Podžiaran. Prvý rok bolo masiek 20, druhý a tretí rok 15 masiek, no ostatné roky už pomenej, len okolo 10 masiek, a tak sme sa rozhodli v nasledujúcich rokoch, že sprievod nebude, že fašiangovými maskami rozveselíme aspoň obyvateľov v Centre sociálnych služieb v Papradne (v domove dôchodcov).

Tento rok sme urobili zmenu, sprievod aj zábavu sme zorganizovali v sobotu a dúfali sme, že cez voľný deň sa do sprievodu aj zábavy zapojí viacej občanov. Náš predpoklad sa splnil! V sprievode, ktorý odštartoval o 15,00 hodine od zdravotného strediska bolo 40 masiek, niektoré sa pripájali aj počas sprievodu obcou. K dobrej nálade po celé štyri hodiny sprievodu hrala na harmoniku Lenka Jandušíková (Knapová) a spievala spolu s členmi folklórnej skupiny. Boli sme milo prekvapení, koľko ľudí nás čakalo popri ceste, domoch, na mostoch, na parkovisku na „Sigoci“ a na Košiaroch, ponúkli nám malé občerstvenie, niektorí si s nami zaspievali alebo aj zatancovali.

Pretože sa nám nepodarilo zohnať konský povoz, tak sme „BASU“ viezli na mašliami ozdobenom drevenom vozíku – káre. Medzi maskami nechýbali cigánky, cigáň, starí chlapi, hasiči, farár, havajská tanečníca, Marfuša z rozprávky Mrázik, ktorá rozdávala deťom sladkosti, prasiatko, strašidielko, vodník, smrčky, čert, ženích s nevestou, vrecia s múkou, slniečko, baba s deckom, ježibaba, mladý baník, tehotná žena s kočiarom, baba s rohovou plachtou, pankáči a ostatné výborné masky.

Okolo 19,00 hodiny sprievod ukončil pút v kultúrnom dome. V priestoroch veľkej sály sa rozprúdila discozábava a prišli nás podporiť ešte ďalšie masky – prasiatka, pilčík, drevená latrina-kadibudka, ...

O 24. hodine členovia FS pod vedením Lenky Jandušíkovej rozveselili prítomných programom „Pochovávanie basy“. Počas zábavy bolo možné si kúpiť okrem tekutín aj šišky a kapustu s pečeným mäsom.

Ďakujeme všetkým, ktorí boli v sprievode, aj tým, ktorí nás podporili.

Kultúrna komisia

Literárne práce našich žiakov

Podarí sa mi rozžiarit Matkove oči?

Konto Bariéry, Konto nádeje, Nadácia Markíza, Úsmev ako dar, Nadácia Societa, Konto Orange,... Koľko zdravotne postihnutých detí či detí v hmotnej núdzi už vyslovilo poďakovanie týmto organizáciám! Koľkým deťom sa rozžiarili oči, keď boli obdarované, pretože pomoc potrebovali. Stovkám, tisíckam? Mnohým. Tieto deti sa vedľa tešití nielen z každého darčeka, ale aj pohladenia či pekného slova.

Priznám sa, neviem si predstaviť žiť takým životom ako ony. Napríklad na vozíčku. Že nemôžem ísť do obchodu, ku kamarátke, v zime stavať snehuliakov a v lete sa brodiť bosá v rieke či naháňať na lúke pestrofarebné motýle. Alebo iba tak jednoducho vyjsť po schodoch na druhé poschodie našej školy, kde máme triedu. Toto všetko nemôže Matko. Náš spolužiak. Necho-

dí od narodenia, ale my ho vôbec neberieme ako iného. Je jedným z nás, dobre sa učí, len keby ho tie nohy poslúchli. Je pre nás samozrejme odniesť mu tašku, zdvihnúť pero, keď mu spadne pod lavicu, či ísť s ním na WC. Alebo prísť za ním domov, zobrať ho na ihrisko, k rieke, aby mu čas rýchlejšie ušiel.

Ale predsa mi ho je ľúto, keď lezie po štyroch po studených schodoch na druhé poschodie, aby sa dostal do našej triedy. Kým sme boli prvostupniari, bolo dobre. Triedu sme mali na prízemí, ale teraz, keď sa učíme i v odborných učebniach, pani riaditeľka zatiaľ pomohla Matkovi tak, že našu triedu dala hore bližšie k nim. Teraz vybavuje pre neho stoličkovýťah. Škola dala niečo, sponzori tiež, ale ešte nie sú všetky peniažky pokope. Stále ich je málo. Ako veľmi rada by

SMEJEME SA

Pán Novák má doma na stene zavesený kalendár, kde má pri niektorých dátumoch nakreslené rôzne značky – bodky, čiarky, križičky a pri jednom dokonca červeno vymalované srdiečko. Zvedavá dcéra sa ho pýta, čo to znamená. „Veď vieš, že chodím na kardiológiu a to je dátum, kedy mám ísť na kontrolu“. „Tato, ale ty chodíš aj na urológiu a na to si zabudol?“

***

„Mama, ako som prišiel na svet?“ pýta sa malý Janko. „Doniesol ňu bocian“, hovorí mu prekvapená mama. „Myslel som si, len som si to chcel overiť“. „A prečo, Janko“, čuduje sa mama ešte viac. „Včera sa tato hádal so susedom a ten mu nadal do impotentov.“

som sa aj ja poďakovala niekto-rej z nadácií, len aby mal Matko výťah. Aby sa usmieval, aby sa mu rozžiarili oči, keď ho výťah vyvezie do našej triedy a nebude mu zima na ruky. A potom to najväčšie ďakujem v mojom jedennástročnom živote bude patriť tým, ktorí Matkovi vyčarili úsmev na tvári a rozžiarili oči. Veď on si to naozaj zaslúži.

Kristína Šamajová st., 5.trieda

V okresnom kole literárnej súťaže Európa v škole boli naši žiaci veľmi úspešní. V I. kategórii získala žiačka 4. ročníka Dominika Balážiková 1. miesto a žiačka 3. ročníka Pavla Tarožníková 2. miesto. V II. kategórii sa piatačka Kristína Šamajová st. umiestnila na 1. mieste. Všetky práce postupujú do celoslovenského kola.

Blahoželáme!

Ľadové medvede v našej rieke

O tom, že tradície ožívajú a prežívajú aj do budúcnosti, svedčí i naša snímka z prvého dňa roku 2011. Do rieky Papradnianky sa odvážili v mínusových teplotách vstúpiť Patrik Trúchlik a Jakub Galko.

Futbalová jar TJ ŽIAR Papradno

Futbalové zápasy jarnej časti pre mužov a starších žiakov začali v nedeľu 3.4.2011, dorastenci majú stretnutia už od 13.3.2011.

Starší žiaci – tréneri – Vladimír Košút a Branislav Zdurienčík

Dorastenci – tréneri – Ján Macošinec, Lubo Santos

Muži – Martin Bednár

Poradie

Žiaci, dorastenci, muži

10. apríla – doma
10.30 s Plevníkom
13.00 s Dolnými Kočkovcami
15.30 s Plevníkom
17. apríla – vonku
0.30 v Prečine
3.30 v Kanianke
16.00 v Ilave
24. apríla – doma
10.30 s Dohňanmi
13.30 s Košecou
16.00 s Púchovom B
1. mája – doma
10.30 s Ilavou
14.00 v Drietome – vonku
16.30 s Lysou pod Makytou
8. mája – vonku
10.30 v Orlovom

14.00 s Lehôtkou p/Vtáčnikom doma

16.30 v Jasenici

15. mája – doma

10.30 s Dúlovom

14.00 v Hornej Porube – vonku

16.30 s Dúlovom

22. mája – vonku

10.30 v Pruskom

14.30 s Bošacou – doma

17.00 v Horovciach

29. mája – doma

10.30 s Domanižou

14.30 v Chynoranochoch – vonku

17.00 s Visolajmi

5. júna – vonku

10.30 v Streženiciach

14.30 s Plevníkom – doma

17.00 v Košeci

12. júna – doma

10.30 s Ladcami

14.30 v Streženiciach

17.00 s Brvnišťom

19. júna – vonku

10.30 v Udiči

14.30 s Nitrianským Pravnom – doma

17.00 v Udiči

Na Veľkonočnú nedeľu

Čakajú nás veľkonočné sviatky a od stolov s jedlom, nápojmi a ďalšími dobrotami vás odľakajú aj naše pozvania na futbal, turistiku, na papradnianskú Kolibu. Futbalom bude naplnená nedeľa, žiaci, dorastenci i muži hrajú na domácom ihrisku. Turisti sa vydajú na chodníky a niektorí prídu i na farmu Anny Beníkovej. Vybrali ste si?

Veselo bude na Kolibe

Počas veľkonočných sviatkov vás radi privítajú aj na Kolibe v Papradne. Po oba sviatočné dni okrem dobrého jedla (jahňacina) i pitia budú znieť pesničky harmonikárov. Jarná a letná sezóna je už tu, preto o návštevníkov sa postarajú počas víkendov v piatky, soboty a nedele, v júli a auguste bude Koliba otvorená každý deň.

Podďte s nami

Turisti obce Papradno, občianske združenie, srdečne pozývajú na III. ročník Veľkonočného výstupu na Holý Vršok. V nedeľu 24. apríla sa zídeme o 13. h pri obecnom úrade v Papradne. Odmeníme najkrajšie prinesené veľkonočné vajíčko, pripravíme súťaž pre deti a odmeny do tomboly.

Klub turistov a lyžiarov v Papradne

Apríl

Veľkonočný výstup na Holý vršok, 3. ročník (24. 4.), Jilemnického 25, Považská Teplá (10.4.), osadenie mája v spolupráci s obecným úradom (30. 4.)

Máj

Zber odpadkov z turistických chodníkov v Javorníkoch, účasť na príprave a oslavách tradičného stretnutia Moravanov a Slovákov na Javorníku pri Troch krížoch, Liptovský Ján (20. - 22. 5.)

Jún

Výstup na Manín, čistenie turistických a bežeckých trás

Ustanovujúce zasadanie Obecného zastupiteľstva obce Papradno

Po samosprávnych voľbách 27. novembra 2010 sa uskutočnilo 11. januára 2011 v kinosále kultúrneho domu ustanovujúce zasadanie Obecného zastupiteľstva obce Papradno.

Otvorenie slávnostného zasadania hymnou SR zdvihlo zo stoličiek asi 130 občanov Papradna, ktorí sa prišli pozrieť na svojich nových predstaviteľov obce.

Po slávnostnom otvorení a odobrení výsledkov volieb predsedníčkou miestnej volebnej komisie Erikou Piačkovou, zložili slub novozvolený starosta a poslanci OZ. Doterajší starosta Štefan Hatajčík odovzdal obecné insígnie novozvolenému starostovi obce Ing. Romanovi Španihelovi. Po príhovore nového starostu, ktorý uverejňujeme, program pokračoval. Boli schválení noví členovia komisií, ktorí budú pomáhať v práci starostovi obce, ich predsedovia, zástupca starostu, boli schválení aj vykonávatelia sobášnych obrádov.

Príhovor novozvoleného starostu obce Papradno

Vážené dámy a vážení páni, poslanci a poslankyne, milí obyvatelia Papradna!

Pred takmer polstoročím vošiel do dejín ľudstva historický výrok vtedy najmocnejšieho muža planéty. Prezident Spojených štátov amerických John Fitzgerald Kennedy oslovil americký národ slovami „Nepýtajte sa, čo môže vaša vlasť urobiť pre vás, ale čo môžete vy urobiť pre ňu“.

Vďaka tejto výzve pochopili nielen Američania, ale ľudia na celom svete, aké je dôležité v živote aj v politike nielen očakávať, ale aj dávať. J. F. Kennedy si uvedomoval, že bez podpory a osobného príspevku každého jedného človeka v krajine, sa mu nemôže podať úspešne zrealizovať v reálnom živote ambiciózny program nazvaný Nová hranica. Program, ktorým chcel dať prezident svojmu národu nádej na lepší život.

Nechcem porovnávať neporovnateľné. Budem ale rád, ak všetci pochopíme tento dôležitý odkaz, týkajúci sa aj nás. Nepochybujem totiž o tom, že všetci ako tu sedíme a všetci, ktorí žijeme v Papradne, skutočne MÁME RADI PAPRADNO. A nepochybne si rovnako všetci prajeme, aby sa nám tu žilo spoločne lepšie a krajšie.

Za podstatné považujem, aby sme sa vybrali po tej správnej ceste pevným, rozhodným a pokiaľ možno aj jednotným krokom. Vďaka výdatnej pomoci Mariána Turičika v káblovke už beží TV Považie aj TV LUX ako som sľúbil vo volebnom programe. Kvôli oneskorenému nástupu do funkcie vznikli trochu problémy pri zabezpečení automatu na mlieko, ale dúfam, že aj tento sľub sa mi podarí v najbližšej dobe splniť.

Od 5. decembra je vyhlásená výzva z operačného programu ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, pre poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov na záso-

bovanie obyvateľstva pitnou vodou. Mrzí ma, že sa do dnešného dňa nikto z oprávnených výzve nevenoval a ja som nemohol naokoľko som nebol ešte ustanovený do funkcie starostu a bol som zamestnancom MV SR. Dostávame sa do časovej tiesne, lebo uzávierka projektov je 4. marca a spracovať celú dokumentáciu, alebo zohnať agentúru, ktorá to zastreší bude dosť náročné ale nie nereálne. V prípade úspechu by sme obec komplexne dokázali zabezpečiť pitnou vodou z obecného vodovodu do dvoch rokov. Bol by to ideálny stav, keby sa výstavba vodovodu dala zosúladiť súbežne s výstavbou kanalizácie a ja urobím všetko pre to aby sa to podarilo.

Teraz, keď sa dostávam do reality chodu obce si uvedomujem, že to nebude také jednoduché, keď chcem, aby tu po mne niečo viditeľné zostalo. Sú tu problémy, s ktorými sa dlhšiu dobu nič nerobí a tie na seba nabalujú ďalšie problémy. Nebudem privierať oči nad neplatičmi na bytovkách, lebo by to bolo neférové voči tým, čo poctivo platia. Tento rok končia nájomné zmluvy a splátková disciplína bude hlavným kritériom pri predĺžení zmluvy. Nebudem privierať oči nad

tými, čo sypú do našich kontajnerov odpad ktorý tam nepatrí a tými, čo sú dokonca z iných obcí. Touto cestou by som chcel vyzvať aj vás k spolupráci. Kontajnery, ktoré sú smerom na Podjavorník sú plnené odpadom, ktorý nie je z chát. Keď niekoho uvidíte, dajte mi vedieť. Nemusíte sa báť žiadnych problémov. Nie je to nijaké udávanie, ale ukážeme, že nie sme takí hlúpi, aby sme niekomu cudziemu platili za odvoz odpadu z našich spoločných peňazí. Budem rád, keď príde niekto s rozumným riešením, ako nedoplácať na kultúrny dom. Budem rád, keď budete komunikovať s poslancami. Zvolili ste ich preto, aby dokázali realizovať vaše potreby, pripomienky a návrhy. Keď bude záujem z vašej strany, budeme s poslancami robiť zastupiteľstvá tu v týchto priestoroch, aby sa všetci, ktorí chcú, mohli podieľať na správe obce. Dúfam, že sa bude zlepšovať kultúra jednania a správania. Ja a poslanci sme volení zástupcovia. Presadzovanie osobného záujmu pred verejným tu nemá miesto a pri každom takomto podozrení pôjdem až do dôsledkov.

Ešte pár slov k obecnému úradu. Takmer, každý z vás žiada, alebo mi doporučuje prepustenie

konkrétnych osôb. Nie som zástanca takýchto radikálnych riešení, ale keď to bude nutné, tak to urobím. Sľúbil som zmenu organizačnej štruktúry obecného úradu, ktorá povedie k vašej spokojnosti. Pri súčasnom stave naša obec nepotrebuje starostu. Cítil by som sa zbytočný a ja tento pocit neznášam. Dajte mi prosím čas, aby som sa zabehol do systému a dúfam, že už po niekoľkých týždňoch pocítite zmenu. Nie vždy sa dá pomôcť, no vždy sa dá hľadať riešenie, ako zamedziť ďalším problémom.

Z predchádzajúceho zamestnania viem, že problémy začali vznikať vždy, keď zlyhávala komunikácia. Keď sa vám bude zdať, že by bolo lepšie robiť niečo inak, pridajte a povedzte to. U mňa máte dvere vždy otvorené, len by som vás chcel tiež požiadať, aby vaše pripomienky a návrhy boli konštruktívne a nie založené na osobných nesymptómoch, závisť a ohováraní. Konštruktívna kritika prispieva k lepšiemu napredovaniu a vyvážovaniu sa chýb do budúcnosti. Sme spoločenské tvory a potrebujeme jeden druhého k životu a ako správni kresťania by sme si mali pomáhať. Hľadať v sebe schopnosť robiť dobro a nie ubli-

žovať. Precestoval som kus sveta a veľakrát som pomohol ľuďom, ktorých som ani nepoznal a môžem vám povedať, že je to dobrý pocit. Obecný úrad je tu pre občanov, a preto by sme sa mali naučiť viac počúvať ako hovoriť, učiť sa väčšej úcte ku slovom a aj záväzkom.

Vážené dámy a páni, dovoľte mi na záver pozmeniť výrok Kennedyho a vyzvať ním na spoluprácu všetkých obyvateľov Papradna: „nečakajte iba na to, kým obec urobí niečo pre vás. Obec sme my všetci a každý z nás môže urobiť niečo pre Papradno.“

Papradno 11. januára 2011

Do diskusie sa mohli zapojiť aj občania

Zápisnice z zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Papradno sú zverejňované a sprístupnené občanom na webovej stránke obce – www.papradno.sk, a preto o zasadaniach OZ nebudeme podrobne informovať. Uvedieme len najdôležitejšie časti, ktoré sú potrebné dostať do povedomia občanov.

Komisie pri obecnom zastupiteľstve

- neuvolnený zástupca starostu obce – Ing. Viera Zboranová
- vykonávatelia sobášnych obradov – Ing. Roman Španihel, Ing. Viera Zboranová, Mgr. Peter Tarožík
- zástupcovia zriaďovateľa do Rady školy pri ZŠ Papradno - Ing. Roman Španihel, Anna Beníková
- komisie Obecného zastupiteľstva obce Papradno
  - na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (zákon NR SR č.357/2044 Z. z.):
Predseda: Mgr. Peter Tarožík
Členovia: Ing. Viera Zboranová, Daniela Smädišová
  - pre výstavbu, územný plán a dopravu
predseda: Ing. Ján Šípek
členovia: Ing. František Balušík, Ing. Tibor Zendek, Mgr. Peter Tarožík, Bc. Anton Kozáčík, Ivan Lališ, Rudolf Zboran ml.
  - pre ochranu prírody a rozvoj cestovného ruchu
predseda: Anna Beníková
členovia: Ing. František Balušík, Ing. Jarmila Tarožíková, Marta Tóthová, Jana Fojtíková, Ľudmila Mikudíková
  - pre sociálnu činnosť a kultúru
predseda: Oľga Klabníková
členovia: Ing. Viera Zboranová, Ing. Věra Lališová, Daniela Smädišová, PaedDr. Lenka Jandušíková, Helena Zboranová
  - finančná a plánovacia
predseda: Daniela Smädišová
členovia: JUDr. Andrea Hrebičíková, Ing. Viera Zboranová, Erika Piačková
  - pre správu majetku obce
predseda: Mgr. Peter Tarožík
členovia: Bc. Turičík Marian, Bc. Pavúk Ján, Ivan Macháč
  - pre šport, mládež a školstvo
predseda: Marek Balušík
členovia: MUDr. Roman Grbál, Mgr. Veronika Šišťáková, Bc. Lubomír Banínek, Michal Lališ, Mikuláš Hromádík, Ľudmila Mikudíková
  - pre občianske záležitosti – ZPOZ
predseda: Ing. Zboranová Viera
členovia: Ing. Roman Španihel, Ing. Věra Lališová, PaedDr. Lenka Jandušíková

Členovia komisií boli schválení OZ dňa 24. februára 2011.

Návrh na schválenie kritérií, na základe ktorých Obecný úrad Papradno odpustí žiadateľovi ročný poplatok, resp. časť poplatku za tuhý komunálny odpad (TKO)

A) schvaľuje

1. Odpustenie poplatku za TKO bez podania žiadosti.
  - a) všetkým občanom obce, ktorí sa v zdaňovanom roku dožijú 90 rokov veku
2. Odpustenie poplatku za TKO na základe podanej žiadosti a predloženého potvrdenia
  - a) študentom VŠ študujúcim v zahraničí celoročne
  - b) občanom obce, ktorí predložia doklad o zaplatení za TKO v mieste prechodného pobytu, resp. v mieste vykonávania práce
3. Odpustenie 1/3 poplatku za TKO na základe podanej žiadosti a predloženého potvrdenia
  - a) študentom OU, SŠ a VŠ, ktorí bývajú na internátoch, resp. privátoch
  - b) občanom obce, ktorí spadajú pod „Opatrenie MPSVaR SR o úprave súm životného minima“
4. Odpustenie 2/3 poplatku za TKO na základe podanej žiadosti a predloženého potvrdenia
  - a) občanom obce, poberajúcim sociálne dávky
5. Odpustenie 1/2 poplatku za TKO na základe podanej žiadosti a predloženého potvrdenia, resp. pracovnej zmluvy
  - a) občanom obce pracujúcim v zahraničí

Občanom obce, ktorí podajú žiadosť o odpustenie, resp. zníženie poplatku za TKO po 30. 6. bežného roka bude táto automaticky zamietnutá.

B) ruší

- a) kritériá, na základe ktorých Obecný úrad Papradno odpustí žiadateľovi ročný poplatok, schválené uznesením OZ číslo 14/2007 zo dňa 12. 12. 2007.

Schválené 24. 1. 2011 uznesením obecného zastupiteľstva číslo 2/2011.

Vážení spoluobčania,

chcem Vás požiadať, pokiaľ máte doma odloženú starú chladničku alebo mrazničku, starý televízor alebo rádio, respektíve staré autobaterie, aby ste tieto nepotrebné veci v rámci ochrany životného prostredia a skrášľovania našej obce nevyhadzovali do kontajnerov a len tak nepohadzovali po okolí, ale dovezli do dvora za obecný úrad.

Obecný úrad zabezpečí odvoz nebezpečného odpadu zmluvnými partnermi na ďalšie spracovanie – recyklovanie.

Taktiež Vás chcem požiadať o dôslednosť pri separácii plastov. Do igelitových vriec baľte iba plasty a igelity. Všetko ostatné sa nám vráti od odberateľa a máme zbytočné náklady s ďalšou manipuláciou. Za odovzdané vytriedené plasty sa nám vrátia peniaze.

Ďakujem za porozumenie!